

บทความวิจัย

เรื่อง ภาพสะท้อนสังคมและกลวิธีการเสนอเรื่อง เวียดนามแผ่นดินหลังสงคราม ในความงามและ
ความหมาย
เปรียบเทียบกับเรื่อง ซานอรรยออดีต

โดย

นางสาว รวินันท์ อินทรชาธร
รหัสนักศึกษา 05590764

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2562
ลิขสิทธิ์ของอักษรศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร

บทความวิจัย

เรื่อง ภาพสะท้อนสังคมและกลวิธีการเสนอเรื่อง เวียดนามแผ่นดินหลังสงคราม ในความงามและ
ความหมาย
เปรียบเทียบกับเรื่อง สานอชรอยอดีต

โดย

นางสาว รวินันท์ อินทรชาธร

รหัสนักศึกษา 05590764

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษารายวิชา 450 112-59 การศึกษาเอกเทศ
สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2562
ลิขสิทธิ์ของอักษรศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร

ชื่อบทความวิจัย	เรื่อง ภาพสะท้อนสังคมและกลวิธีการเสนอเรื่อง เวียดนามแผ่นดินหลังสงคราม ในความงามและความหมาย เปรียบเทียบกับเรื่องฮานอรอยอดีต
ผู้เขียน	นางสาว รวินันท์ อินทรชาทร
อาจารย์ที่ปรึกษาบทความวิจัย	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อาริยา หุদিনทะ
สาขาวิชา	เอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
ปีการศึกษา	2562

บทคัดย่อ

เรื่อง ภาพสะท้อนสังคมและกลวิธีการเสนอเรื่อง เวียดนามแผ่นดินหลัง สงคราม ในความงามและ ความหมาย เปรียบเทียบกับเรื่อง ฮานอรอยอดีต โดยหนังสือเรื่องเวียดนามแผ่นดินหลังสงคราม ในความงาม และความหมาย เขียนโดย ประชาคม ลุนาชัย และหนังสือเรื่องฮานอรอยอดีตเขียนโดย ทศนาวดี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษา วัฒนธรรม สภาพสังคมและวิถีชีวิตที่สะท้อนผ่านหนังสือทั้งสองเล่ม

ผลการศึกษาพบว่า ในหนังสือเรื่องเวียดนาม แผ่นดินหลังสงคราม ในความงาม และความหมายและเรื่องฮานอรอยอดีต สะท้อนสภาพสังคม วัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชาวเวียดนาม ในหลายประเด็นที่คล้ายกัน แม้นักเขียนทั้งสองคนจะมีจุดประสงค์ในการเดินทางไปประเทศเวียดนามที่แตกต่างกัน ซึ่งการสะท้อนของผู้เขียนทั้งสองคนมีผลต่อความคิดเห็นของผู้อ่านที่นอกจากจะทำให้หนังสือน่าติดตาม ยังทำให้ความคิดเห็นของผู้เขียนที่มีต่อประเทศเวียดนามเปลี่ยนไป โดยผู้เขียนทั้งสองได้สะท้อนสภาพสังคมประเทศเวียดนามว่ายังไม่มีความเจริญทางวัตถุมากนัก ห้างสรรพสินค้า สถานบันเทิง หรือแม้แต่ห้องน้ำสาธารณะ ก็ยังมีไม่มากนัก อาจเป็นเพราะช่วงเวลาที่ผู้เขียนทั้งสองเดินทางไปประเทศเวียดนามพืงพื้นฟูประเทศหลังจากเกิดสงครามมาได้ไม่นาน และผู้เขียนทั้งสองยังเห็นตรงกันว่าชาวเวียดนามเป็นคนขยันและประหยัดอดออม เป็นผลมาจากสงครามเช่นเดียวกันเพราะไม่อยากจะกลับไปลำบากเช่นตอนประเทศเกิดสงครามจึงต้องขยันร่วมกันพัฒนาประเทศไปข้างหน้า

คำสำคัญ : สภาพสังคม, วัฒนธรรม, ความคิดเห็น, วิถีชีวิต

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยเรื่อง ภาพสะท้อนสังคมและกลวิธีการเสนอเรื่อง เวียดนามแผ่นดินหลังสงคราม ในความงามและความหมาย เปรียบเทียบกับเรื่อง ฮานอยรอยอดีต เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา 450112-59 การศึกษาเอกเทศ Independent Study

บทความวิจัยชิ้นนี้สามารถสำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อารีญา หุคินทะ อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ที่กรุณาให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาตลอดจนการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่ง จนทำให้งานวิจัยในครั้งนี้เสร็จสมบูรณ์ ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณอาจารย์อย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ และขอขอบคุณครอบครัวและเพื่อน ๆ ที่คอยให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ตลอดจนให้กำลังใจ ซึ่งเป็นแรงผลักดันให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ผู้วิจัยหวังว่า งานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจ หากมีข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาดประการใด ข้าพเจ้าขออภัยไว้ ณ ที่นี้

รวินันท์ อินทรชาทร

สารบัญ

บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
สารบัญ.....	ค
1.บทนำ.....	1-7
2.วัตถุประสงค์.....	7
3.สมมติฐานการวิจัย.....	7
4.ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
5.เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7-10
6.ขอบเขตการศึกษา.....	10
7.วิธีการศึกษา.....	11
8.ผลการศึกษา.....	11-35
9.สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	36
บรรณานุกรม.....	37-38

1. บทนำ

ประเทศเวียดนาม เป็นประเทศในภูมิภาคตะวันออกเฉียงใต้ติดกับคาบสมุทรอินโดจีน ประเทศเวียดนามเป็นประเทศที่มีประวัติศาสตร์ในการต่อสู้ในสงครามมาเป็นเวลายาวนาน เริ่มจากประเทศจีนเข้าปกครองประเทศเวียดนามโดยประเทศเวียดนามตกอยู่ภายใต้การปกครองของประเทศจีนมากกว่า 1000 ปี หลังจากกลับมาปกครองตนเองได้ไม่นานประเทศเวียดนามก็ถูกประเทศฝรั่งเศสเข้าโจมตีและยึดประเทศเวียดนามเป็นหนึ่งในอาณานิคมฝรั่งเศสในช่วงกลางศตวรรษที่ 19 โดยราชวงศ์สุดท้ายก่อนที่เวียดนามจะถูกฝรั่งเศสเข้าครอบครองก็คือราชวงศ์เหงียน โดยกษัตริย์องค์สุดท้าย พระเจ้าเบ๋าได๋ ได้ทรงยินยอมให้ฝรั่งเศสเข้ามาและสละราชสมบัติ หลังจากนั้นประเทศเวียดนามได้เกิดผู้นำคนใหม่ คือ โฮจิมินห์ เป็นผู้นำในการต่อสู้เพื่อเอกราชของชาวเวียดนาม ชาวเวียดนามร่วมกันต่อสู้เพื่อประเทศจนฝรั่งเศสยอมเซ็นสนธิสัญญาเจนีวา และยอมถอนกำลังออกจากประเทศเวียดนามในปี 1954 แต่การเซ็นสนธิสัญญาเจนีวาครั้งนี้ทำให้ประเทศเวียดนามถูกแบ่งออกเป็นเวียดนามเหนือกับเวียดนามใต้และสามารถมารวมกันได้ภายหลังการเลือกตั้งหลังจากเซ็นสัญญาสองปี แต่ความจริงกลับไม่เป็นเช่นนั้น ในขณะที่เวียดนามกำลังฟื้นฟู หลังจากสงครามสหรัฐอเมริกาได้ใช้โอกาสนี้เข้ายึดเวียดนามใต้ทำให้ประเทศเวียดนามเข้าสู่ภาวะสงครามอีกครั้งกับประเทศสหรัฐอเมริกา ความสัมพันธ์ของประเทศไทยกับประเทศเวียดนามตอนนั้นค่อนข้างประหลาดเพราะประเทศไทยให้การสนับสนุนสหรัฐอเมริกาในการทำสงครามกับประเทศเวียดนาม

เนื่องจากเกิดสงครามต่อเนื่องเป็นเวลานานส่งผลให้ชาวเวียดนามบางส่วนต้องอพยพออกจากประเทศเพื่อหนีจากความลำบากที่เกิดจากสงคราม ชาวเวียดนามที่อพยพไปยังประเทศอื่นถูกมองว่าเป็นปัญหา นอกจากนี้การที่ประเทศไทยเข้าไปมีส่วนร่วมสนับสนุนประเทศอเมริกาในการทำสงครามกับเวียดนามโดยประเทศไทยยอมเป็นฐานทัพและให้กำลังสนับสนุนอเมริกามีส่วนทำให้ชาวไทยเกิดทัศนคติที่มองชาวเวียดนามเป็นศัตรู และชาวไทยยังมีทัศนคติในการดูหมิ่นชาวเวียดนามเป็นคนบ้านแตกต้องอพยพมาอาศัยที่ไทยและไม่ได้รับการยอมรับและถูกชาวไทยมองว่าเป็นปัญหาดังเช่นนักวิชาการท่านหนึ่งกล่าวว่า คนอพยพเหล่านี้มักถูกมองว่าเป็นบุคคลที่ล่อแหลมต่อความมั่นคงของชาติและจะถูกกีดกันไม่ให้มีส่วนร่วมทั้งด้านการเมือง สังคมและวัฒนธรรม เนื่องจากมีความแตกต่างทั้งด้าน ภาษา ศาสนา ความเชื่อ วัฒนธรรมทำให้ถูกมองว่าเป็นพวกล่าหลัง ไร้การศึกษา (วิทย์ ศิวะศรียานนท์ 2531 : 188) อย่างไรก็ตามยังมีทัศนคติของชาวไทยที่มีต่อชาวเวียดนามที่มีแนวโน้มไปในทางบวก เช่น ชาวเวียดนามเป็นคนที่ทำงานขยันอดทนเพราะต้องการ

หลุดพ้นจากความลำบากที่เกิดขึ้นจากสงครามในอดีต โดยทัศนคติดังกล่าวสามารถแสดงให้เห็นผ่านวรรณกรรมต่าง ๆ เช่นเดียวกัน ดังเช่นที่นักวิชาการท่านหนึ่งกล่าวว่า วรรณคดีหาใช่เพียงการแสดง ความคิด ความเห็น ความรู้สึกของผู้แต่งตามอำเภอใจ หากเป็นการแสดงความรู้สึกของตนให้สพอารมณ์ผู้อื่น (วิทย์ ศิวะศรียานนท์ 2531 : 188)

วรรณกรรม สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทหลัก คือ วรรณกรรมประเภทบันเทิงคดี และ วรรณกรรมประเภทสารคดี ทั้งสองประเภทมีความแตกต่างกันคือ วรรณกรรมประเภทบันเทิงคดี แต่งเพื่อความบันเทิง เกิดจากจินตนาการของผู้เขียนอย่างไรก็ตามยังสามารถแสดงให้เห็นถึงสภาพสังคม ความรู้สึกและทัศนคติของคนในสังคมได้ ส่วนวรรณกรรมประเภทสารคดี เป็นวรรณกรรมที่มีเนื้อหาเป็นข้อเท็จจริง ผู้เขียนตั้งใจเสนอความรู้และข้อเท็จจริงเพื่อให้ความรู้ และเพื่อพัฒนาความคิดให้กับผู้อ่าน แต่ไม่ใช่หนังสือที่ให้เพียงความรู้แต่ยังให้ความบันเทิงด้วย สารคดีสามารถแบ่งออกเป็นประเภทย่อยได้ดังนี้ สารคดีวิชาการ สารคดีประวัติ สารคดีแนะนำ และสารคดีท่องเที่ยว โดยสารคดีท่องเที่ยวจะมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งในและนอกประเทศ เป็นวรรณกรรมร้อยแก้วที่ผู้เขียนใช้บันทึกประสบการณ์ในการท่องเที่ยวไปพร้อมกับให้ความรู้เกี่ยวกับด้านต่าง ๆ เช่น สภาพท้องถิ่น สภาพของคน วิถีชีวิตความเป็นอยู่ ความรู้ทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรม เป็นต้น เช่นเดียวกับวรรณกรรมประเภทบันเทิงคดีวรรณกรรมประเภทสารคดีสามารถสะท้อนให้เห็นสภาพสังคม และวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นนั้น ๆ ได้นอกจากนี้การอ่านวรรณกรรมสารคดียังทำให้เราเห็นภาพของสถานที่เหล่านั้นจากการบรรยายและยังสามารถให้ความบันเทิงกับผู้อ่านผ่านวิธีการเล่าเรื่องของผู้เขียน

ตัวอย่างวรรณกรรมประเภทบันเทิงคดีที่แสดงให้เห็นถึงทัศนคติของชาวไทยที่มีต่อชาวเวียดนาม เรื่อง เกี้ยวบานาจอก มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับครอบครัวชาวเวียดนามที่อพยพหนีสงครามจากประเทศของตน มาตั้งหมู่บ้านนาจอกประเทศไทย โดยมีตัวละครเอกเป็นเด็กชาวเวียดนามเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นเมื่ออพยพมาอยู่ที่หมู่บ้านนาจอกและวิถีชีวิตที่ยากลำบาก เนื้อเรื่องบางส่วนนำเสนอให้เห็นถึงความยากลำบากและการหลบซ่อนไม่เป็นที่ยอมรับของชาวเวียดนามที่อพยพหนีมาจากสงครามในประเทศของตน และแสดงให้เห็นถึงทัศนคติของคนไทยที่มีต่อชาวเวียดนามว่าชาวเวียดนามไม่ได้เป็นที่ยอมรับของชาวไทยแต่ชาวเวียดนามเองก็ยังอดทนและพยายามรักษาวัฒนธรรมของตนเอาไว้แม้จะต้องหลบซ่อน เช่นตัวอย่างดังต่อไปนี้

ครอบครัวชาวเวียดนามที่อาศัยอยู่ในบ้านนาจอกนั้น ส่งเสริมให้ลูก ๆ ของตนที่เกิดในแผ่นดินไทยรู้จักและไม่ลืมภาษาแม่ของตนเอง พวกเขาแอบเปิดโรงเรียนสอนภาษาให้กับเด็ก ๆ ในหมู่บ้าน การเรียนการสอนเป็นไปอย่างหลบ ๆ ซ่อน ๆ ไม่สามารถให้ทางการรู้ได้ เย็นวันนี้ก็เตรียมตัวไปเรียนตามปกติ สมุดเล่มบาง ๆ

ที่จดเนื้อหาวิชาที่ครูสอนเพียงเล่มเดียว กุญแจหนีบขอบกางเกงไว้ด้านหลังจึงชายเสื้อปิดมิดชิด เขาบอกให้น้อง
ซ่อนหนังสือด้วยวิธีนี้เหมือนกัน

(เกี่ยววาวนาจอก , 2547 : 178)

วรรณกรรมประเภทสารคดีที่สะท้อนให้เห็นถึงทัศนคติของผู้เขียนที่มีต่อประเทศเวียดนาม
และชาวเวียดนาม นอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็นถึงสภาพสังคม วิถีชีวิตของชาวเวียดนามและให้
ข้อมูลเกี่ยวกับประเทศเวียดนาม ดังเช่นตัวอย่างเรื่อง อิน โดจิน ยุค Wind of Change เขียน โดย ชีร
ภาพ โลहितกุล มีเนื้อหาเกี่ยวกับประสบการณ์การท่องเที่ยวของผู้เขียนในประเทศในภูมิภาคอินโด
จีนซึ่งรวมไปถึงประเทศเวียดนาม นอกจากนี้ยังมีการแสดงทัศนคติเกี่ยวกับประเทศเวียดนาม เช่น
ผู้เขียนเดินทางไปถ่ายทำสารคดีที่ประเทศเวียดนามแม้จะมีการขออนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรแล้ว
ก็ตาม แต่เจ้าหน้าที่ของเวียดนามยังคงเรียกเก็บเงินเพิ่มเป็นจำนวนมากนอกเหนือจากที่ตกลงกัน จึง
ทำให้ผู้เขียนรู้สึกว่าการเวียดนามเห็นแก่ได้และไม่ได้ยึดมั่นในอุดมการณ์คอมมิวนิสต์ตามที่กล่าวอ้าง

ยุคสมัยที่อุดมการณ์ถูกเก็บไว้ในลิ้นชักหรือไม่ก็ตั้งไว้บนหิ้งสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามจำนวน
มากบัดนี้หายใจออกเป็นเงินดอลลาร์ เรื่องนี้ผมประสบกับตัวเองคือหลังจากจ่ายค่าธรรมเนียมการถ่ายทำ
ภาพยนตร์สารคดี จ่ายค่าถ่ายทำ ค่านักวิชาการ ค่าเบี้ยบำนาญทางทุกจุดเรียบร้อยแล้วและเจ้าหน้าที่เวียดนามก็คิดตาม
ไปดูการถ่ายทำแทบจะทุกฝั้วที่เราไปในประเทศเขา แล้วถึงขั้นตอนสุดท้ายคือการนำเอาเทปวิดีโอที่ถ่ายทำแล้ว
ออกจากประเทศเขา ผมถูกเรียกจ่ายเงินใต้โต๊ะแพงบรรลยจักรอีกถึง 500 เหรียญดอลลาร์สหรัฐมึเช่นนั้นก็จะเอา
เทปออกไม่ได้หรือไม่ก็ต้องเอาเทปไปตรวจเช็กทุกม้วนแบบไม่รับประกันการสูญหาย และเสียหายจากเครื่อง
เพลย์เทปโหลยโหลยของพวกเขา ผมแทบเป็นลมล้มลงตรงนั้นเพราะมันหมายถึงการจ่ายเงิน ไม่มีใบเสร็จคิดเป็น
เงินไทยถึงกว่าหนึ่งหมื่นสองพันบาท

(ชีรภาพ โลहितกุล 2538 : 27)

ทั้งนี้วรรณกรรมประเภทสารคดีในประเทศไทยที่เกี่ยวกับประเทศเวียดนามมีอยู่ไม่มากนัก
นอกจากตัวอย่างดังกล่าวแล้ว ยังมีวรรณกรรมประเภทสารคดีที่เสนอเกี่ยวกับประเทศเวียดนามได้
อย่างลึกซึ้งและน่าสนใจอยู่สองเล่มคือ เรื่อง เวียดนามแผ่นดินหลังสงคราม ในความงามและ
ความหมาย เขียน โดย ประชาคม ลุนาชัย โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ประเทศ
เวียดนามโดยผู้เขียนได้เดินทางไปยังประเทศเวียดนามถึงสามครั้งในระยะเวลาห้าปี นอกจากนี้
ประสบการณ์การท่องเที่ยวและการแสดงทัศนคติของผู้เขียนต่อเหตุการณ์หรือสถานที่ที่ผู้เขียนได้
เดินทางเข้าเยี่ยมชมแล้ว ผู้เขียนยังได้สอดแทรกความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของสถานที่ต่าง ๆ เข้าไป
เพื่อให้ความรู้และบอกถึงภูมิหลังของชาวเวียดนามทำให้ผู้อ่านได้เข้าใจถึงวิถีชีวิตวัฒนธรรมของ
ประเทศเวียดนามอีกด้วย ส่วนวรรณกรรมประเภทสารคดีเล่มที่สองที่เสนอเกี่ยวกับประเทศ
เวียดนามได้ลึกซึ้งและน่าสนใจคือ เรื่อง ฮานอยรอยอดีต เขียนโดย ทศนาวัต โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับ
ประสบการณ์ของผู้เขียน ที่มีโอกาสไปทำงานเป็นอาจารย์สอนภาษาไทย ให้กับนักเรียนชาว
เวียดนามที่มหาวิทยาลัยสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ เมืองฮานอย ผู้เขียนได้มีโอกาสคลุกคลีกับ

คนเวียดนามอย่างใกล้ชิด และได้ใช้ชีวิตกับคนท้องถิ่นฮานอย นอกจากนี้สถานที่ที่ผู้เขียนได้เดินทางไปเป็นสถานที่ที่ทำให้ได้เห็นวิถีชีวิตของคนฮานอยอย่างแท้จริงไม่ใช่เพียงประสบการณ์ตามสถานที่ท่องเที่ยว เช่น ตลาดสด หอพักของนักศึกษาเวียดนาม บ้านของเพื่อนอาจารย์ชาวเวียดนาม เป็นต้น ทำให้ผู้เขียนสามารถสะท้อนวิถีชีวิตของชาวเวียดนามได้อย่างลึกซึ้งและน่าสนใจ

จากการศึกษาวรรณกรรมเรื่อง เวียดนามแผ่นดินหลังสงคราม ในความงามและความหมาย และเรื่อง ฮานอยรอยอดีตโดยสังเขป พบว่าวรรณกรรมทั้งสองเรื่องมีทั้งความเหมือนและความแตกต่างที่น่าสนใจในหลายด้านและความเหมือนและความแตกต่างดังกล่าวอาจนำไปสู่การแสดงทัศนคติของผู้เขียนทั้งสองคนต่อชาวเวียดนามและประเทศเวียดนามผ่านวรรณกรรมทั้งสองเล่มให้ได้เห็นภาพสภาพสังคมเวียดนาม และวิถีชีวิตของชาวเวียดนามได้

เมื่อเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของวรรณกรรมเรื่อง เวียดนามแผ่นดินหลังสงคราม ในความงามและความหมาย กับ เรื่องฮานอยรอยอดีต มีด้านที่เหมือนกันเช่น มีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับประเทศเวียดนามในเชิงลึกโดยบอกเล่าถึงเหตุการณ์ที่ผู้เขียนได้พบเจอด้วยตนเอง และให้เหตุผลสนับสนุนเหตุการณ์เหล่านั้นว่าทำไมเวียดนามถึงเป็นเช่นนั้นทำให้ผู้อ่านเข้าใจประเทศเวียดนามและวัฒนธรรมของชาวเวียดนามมากขึ้นและเปลี่ยนมุมมองที่เคยมีต่อประเทศเวียดนามซึ่งแตกต่างจาวรรณกรรมประเภทสารคดีเรื่องอื่น ดังตัวอย่างดังนี้

ตัวอย่างจากเรื่อง เวียดนามแผ่นดินหลังสงคราม ในความงามและความหมาย ที่สามารถแสดงให้เห็นถึงทัศนคติของชาวไทยที่มีต่อชาวเวียดนามได้อย่างชัดเจนว่าเป็นไปในด้านลบแต่เมื่อผู้เขียนกลับมาศึกษาเกี่ยวกับประเทศเวียดนามเพิ่มเติมจึงเข้าใจ ทำให้ผู้เขียนแสดงทัศนคติไปในทางบวกเพราะเข้าใจภูมิหลังของคนเวียดนาม

ดังเช่นตัวอย่าง

คณะของเราประมาณหกสิบชีวิตลงมายืนออกรอคิวเข้าห้องน้ำเห็นสีหน้าเจ้าลิงไม่สู้ดีเข้าไปสอบถามจึงทราบสาเหตุ " เราต้องเสียค่าห้องน้ำคนละสองพันดอง " ลิงพูดผมไม่ได้เข้าห้องน้ำแหวะข้างทางอาศัย ป่าตรงนั้น แม้ผมไม่ได้ควักกระเป๋าเองทัวร์เป็นฝ่ายรับผิดชอบทั้งหมดแต่ผมนี่ก็ถึงห้องน้ำตามบิ๊มน้ำมันในไทยห้องน้ำที่แวกกันสวยและสะอาดไม่เคยเก็บเงินผู้ผ่านทางแม้แต่สลึงเดียว ต่างจากเวียดนามห้องน้ำเก่า ๆ แลมหกลิ่นพอ ๆ กับที่หมาเยี่ยวในเมืองไทย ต้องจ่ายค่าปลดเบาคนละประมาณห้าบาท รถเล่นกลับขึ้นสู่เนินเขาสูงมองไกลออกไปเห็นน้ำทะเลผมได้กลิ่นความเค็มโชนมาจากทางด้านของแผ่นดินเวียดนาม เพื่อนร่วมคณะวิพากษ์กันไม่จบคนนั่งข้างผมหันมาบอกว่ากินไปนี่แหละ “ คนเวียดนามส่วนใหญ่น่ารักดีแต่ที่ไม่ค่อยน่ารักก็ตรงที่เห็นแก่ได้มาก ” กลับถึงบ้านผมศึกษาความเป็นมาของคนเวียดนามเพิ่มเติมประวัติศาสตร์ หลายช่วงฉายให้เห็นความโหดร้ายของชีวิตช่วงสงครามไม่ว่าจะอยู่ใต้การปกครองของจีน ฝรั่งเศสหรือญี่ปุ่น จนกระทั่งตกกระไดพลอยโจนทำสงครามยึดเอื้อยวานานกับสหรัฐอเมริกาทำอำนาจและจักรวรรดินิยมที่เข้ามายึดครองไม่เคยให้อะไรกับคนเวียดนาม นอกจากการกดขี่รีดนาทาเร้นสังหารหมู่และกอบ โภชทรัพย์ากรธรรมชาติไปจากแผ่นดินของพวกเขา

ถึงวันนี้เวียดนามยื่นได้บนลำแข้งตัวเองพวกเขาก็ควรได้รับสิทธิตัดสินใจและกอบโกยผลประโยชน์บนแผ่นดินของตนบ้าง อย่าได้โทษหรือโยนบาปให้คนเวียดนามที่พวกเขาต้องเจ็บผมบอกตัวเองในใจแต่จงโทษตัวปฐมเหตุที่บีบบังคับให้พวกเขาต้องเก็บหากความเต็มใจของคนเวียดนามเป็นเหมือนทะเลอย่าได้มองเพียงทะเลที่เห็นแต่จงสืบค้นไปถึงมือที่สร้างทะเลขึ้นมา

(ประชาคม ลุนาชัย 2557:84)

ตัวอย่างจากเรื่อง ฮานอรรอยอดีต

นักศึกษาที่นี้ต่างกันจนเห็นได้ชัดกับที่เมืองไทยพวกเขามีความมานะและขยันหมั่นเพียรเป็นเยี่ยมหลังจากเรียนหนังสือแล้วส่วนใหญ่ไม่ได้ออกไปเที่ยวที่ไหนจะทบทวนหรือฝึกฝนการเรียนอยู่ห้องพักไม่เช่นนั้นก็จะถูกลูกอยู่ที่ห้องสมุดการเที่ยวเตร่เฮฮาถือว่า เป็นสิ่งไร้สาระสำหรับพวกเขาผมคิดว่าบางที่ก็เพราะพวกเราไม่มีเงินเที่ยวเตร่อีกทั้งนครฮานอัยยังไม่ค่อยเน้นความเจริญทางวัตถุสถานที่ท่องเที่ยวจึงไม่ค่อยมีนอกจากร้านค้าราโอเกะที่เรียงรายอยู่ตามแนวถนน

(ทศนาวดี 2555:61-62)

จากตัวอย่างผู้เขียนทั้งสองคนบอกเล่าประสบการณ์ที่พบเจอที่แตกต่างจากเมืองไทยพร้อมทั้งให้ข้อมูลและเหตุผลเพิ่มเติมทำให้เข้าใจในวัฒนธรรมของชาวเวียดนามมากขึ้น

ถึงแม้ว่าวรรณกรรมทั้งสองเล่มจะคล้ายกันในบางด้านอย่างไรก็ตามทั้งสองเล่มก็มีความแตกต่างกันหลายจุด เช่น วัตถุประสงค์ในการเดินทางของนักเขียนทั้งสองคนและกลวิธีการเขียนจึงทำให้วิธีการนำเสนอข้อมูลของเวียดนามแตกต่างกัน เช่น

ประชาคม ลุนาชัย ผู้เขียนเรื่อง เวียดนามแผ่นดินหลังสงคราม ในความงามและความหมายเดินทางในฐานะนักท่องเที่ยวซึ่งเป็นการตัดสินใจไปด้วยตนเองข้อมูลหรือประสบการณ์ส่วนใหญ่ของผู้เขียนจึงมาจากสถานที่ท่องเที่ยว นอกจากนี้ผู้เขียนยังเดินทางไปประเทศเวียดนามถึงสามครั้ง โดยเดินทางท่องเที่ยวครบทั้งสามภูมิภาค คือ ภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ของเวียดนามและการไปทั้งสามครั้งผู้เขียนเดินทางพร้อมคณะทัวร์ท่องเที่ยวมีไกด์คอยอำนวยความสะดวกการเดินทาง แตกต่างจากทศนาวดี ผู้เขียนเรื่อง ฮานอรรอยอดีต วัตถุประสงค์ในการเดินทางไม่ได้ไปเพื่อท่องเที่ยว แต่ไปเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งของมหาวิทยาลัยที่ผู้เขียนประจำอยู่ และนอกจากนี้การใช้ชีวิตในเมืองฮานอัยประเทศเวียดนามของทศนาวดีเป็นไปอย่างค่อนข้างลำบากเพราะไม่สามารถพูดภาษาเวียดนามได้มีเพียงนักเรียนที่สามารถช่วยผู้เขียนในการสื่อสารได้เป็นครั้งคราว ตัวอย่างดังนี้

โดยส่วนตัวนั้นการเดินทางมาปฏิบัติราชการที่เวียดนามครั้งนี้ค่อนข้างจุกจุกเพราะได้รับคำสั่งในเวลากระชั้นชิดผมจึงไม่สามารถทำวีซ่าจากประเทศไทยได้ทันคงต้องปรึกษาเรื่องนี้กับสถานทูตเพราะต้องทำวีซ่าภายในหนึ่งเดือนหลังจากเดินทางมาที่นี่แล้ว

(ทศนาวดี 2555:43)

ตัวอย่างจากเรื่อง เวียดนามแผ่นดินหลังสงคราม ในความงามและความหมาย

ผมเดินทางไปเวียดนามห้าปีติดในฐานะนักท่องเที่ยวที่ค้นพบภูมิรู้เกี่ยวกับเวียดนามค่อนข้างน้อยนิด จนกระทั่งได้สัมผัสผู้คนตามเมืองต่างๆแล้วค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อจะเข้าถึงแผ่นดินเวียดนามได้ลึกและกว้าง ยิ่งขึ้นนอกจากภาพทางภูมิศาสตร์ที่มองเห็นด้วยตาเปล่าแล้วมิติหลายด้านซึ่งซ่อนแฝงไว้ในแต่ละเมืองยิ่งทำให้ประเทศนี้น่าสนใจ

(ประชาคม ลูนาซัย 2557: 04)

การใช้ชีวิตของผู้เขียนที่แตกต่างกันในประเทศเวียดนามจากเรื่อง ฮานอยรอยอดีต ผู้เขียนต้องใช้ชีวิตกับคนเวียดนามกินข้าวตามร้านอาหารพื้นเมือง ซึ่งบางร้านเจ้าของร้านไม่สามารถพูดภาษาอังกฤษได้การสื่อสารจึงยากลำบาก ผู้เขียนจึงต้องคอยให้นักศึกษาช่วยซึ่งแตกต่างจากเรื่อง เวียดนามแผ่นดินหลังสงครามในความงามและความหมายที่เดินทางท่องเที่ยวกับคณะทัวร์ทำให้มีไกด์คอยดูแลอยู่ตลอด จากความแตกต่างดังกล่าวจึงมีผลต่อประสบการณ์ที่ผู้เขียนได้พบเจอ เห็นได้จากตัวอย่างดังนี้

ตัวอย่างจากเรื่อง ฮานอยรอยอดีต

หลังจากเลิกแล้วผมกับจินดาปั่นจักรยานกลับที่พักเราฝากรถที่เดียวกันผมชวนหล่อนไปกินข้าวที่ร้านอาหารเวียดนามร้านเดิมเพราะขี้เกียจทำกับข้าวกลางวันผมยังไม่กล้าที่จะเดินไปกินคนเดียวเพราะยังพูดภาษาเวียดนามไม่ได้จินดาอึดใจเล็กน้อยก่อนไปกับผมโดยดีเรากินอาหารราคาถูกจนอึดท้องจ่ายเงิน 6, 500 ด่ง

(ทศนาวดี 2555 : 64)

ตัวอย่างจากเรื่อง เวียดนามแผ่นดินหลังสงคราม ในความงามและความหมาย

ทุกครั้งที่เดินทางไปต่างประเทศผมจะพกคนเดียวไม่มีใครมาเกาะประตู่ห้องหัวหน้าทัวร์จะใช้โทรศัพท์มามัดหมายเวลาล้อหมุนเสียงเคาะหนักขึ้นแล้วเสียงพูดดังลอดเข้ามา "คุณคะเขียนเองจะเปิดประตูหน่อย" ผมเดินไปเปิดประตูคุณเขียนยื่นหน้าเนียนเหงื่ออย่างคนยังไม่ได้อบน้ำและเหมือนเพิ่งเดินทางไกลมาหมาดๆ "เขียนเอารองเท้ามาคืนคะ" รองเท้าขวาของผมถูกขูดสีจิวรรณเป็นอย่างดีแถมเสริมส้นกันสึกและซ่อมเสร็จเรียบร้อยผมรับจากคุณเขียนอย่างงงๆว่าเธอไปเอามาได้อย่างไรหลังส่งลูกทัวร์ถึงที่พักแล้วเธอก็ออกไปตามหาเด็กหนุ่มสองคนและทำทุกวิถีทางเพื่อนำรองเท้ากลับคืนมาให้เจ้าของ

(ประชาคม ลูนาซัย 2557: 213)

จากการศึกษาวรรณกรรมทั้งสองเล่มโดยสังเขป วรณกรรมทั้งสองได้ให้ทั้งแง่มุมและข้อเท็จจริงต่าง ๆ ทั้งด้านสภาพสังคม ชีวิตความเป็นอยู่ การศึกษา และการพัฒนาของประเทศเวียดนาม ทำให้ผู้อ่านได้เข้าใจและเปลี่ยนแปลงทัศนคติเดิมที่เคยมองประเทศเวียดนามว่าเป็นประเทศที่ลำบากยากจนเพราะสงครามไป หันมามองเวียดนามในแง่มุมใหม่และเข้าใจวัฒนธรรมของชาวเวียดนามมากขึ้น

2. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาสภาพสังคมและวัฒนธรรมรวมไปถึงวิถีชีวิตของชาวเวียดนาม และศึกษาทัศนคติของผู้เขียนที่มีต่อเวียดนามและกลวิธีการใช้ภาษาผ่านวรรณกรรมประเภทสารคดีเรื่อง เวียดนามแผ่นดินหลังสงครามในความงามและความหมาย และเรื่อง ฮานอยรอยอดีต

3. สมมติฐานการวิจัย

การศึกษาเปรียบเทียบวรรณกรรมประเภทสารคดี เรื่อง เวียดนามแผ่นดินหลังสงครามในความงามและความหมายและเรื่อง ฮานอยรอยอดีต ทำให้เห็นความแตกต่างกลวิธีการเขียนของนักเขียนทั้งสองซึ่งทำให้เข้าใจสภาพสังคมและวิถีชีวิตวัฒนธรรมของชาวเวียดนามในมุมมองที่แตกต่างกันและสามารถเปลี่ยนทัศนคติของผู้อ่านชาวไทยที่มีต่อประเทศเวียดนาม

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทำให้ทราบถึงสภาพสังคม ประวัติศาสตร์ วิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชาวเวียดนามอย่างลึกซึ้งมากขึ้น

5. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสารคดีท่องเที่ยว

กันยารัตน์ ผ่องสุข (2553) เขียนบทความวิจัยเรื่อง เนื้อหาและกลวิธีทางภาษาในงานเขียนสารคดีท่องเที่ยวของ “ นวัตกรรม ” โดยผู้วิจัยศึกษาจากเนื้อหาและเทคนิคภาษาหรือกลยุทธ์ทางภาษาในหนังสือสารคดีท่องเที่ยวจากหนังสือทั้งหมด 6 เล่ม ของนวัตกรรม ผลการศึกษาผู้วิจัย กล่าวว่า หนังสือท่องเที่ยวของนวัตกรรมส่วนใหญ่นำเสนอเกี่ยวกับ ข้อมูลการเดินทาง มุมมองชีวิตของนักเขียนระดับโลกคนอื่น ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว คำแนะนำในการเดินทาง และทรรชนะของตัวผู้เขียน โดยผู้เขียนมักจะแสดงทรรชนะและมุมมองของผู้เขียนมากกว่าการให้ข้อมูลเกี่ยวกับ

การเดินทางท่องเที่ยวและข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยว นอกจากนี้ นักกล่มยังใช้วิธีการเขียนเชื่อมโยง
 ทัศนคติของตนกับทัศนคติเกี่ยวกับโลก เช่น โลกคือแหล่งเรียนรู้ หรือ สิ่งมีชีวิตบนโลกต้องอาศัย
 และพึ่งพากันและกัน เข้าใจซึ่งกันและกัน ตัวอย่างจากหนังสือสารคดีการท่องเที่ยวของนักกล่ม
 เรื่อง โตเกียวไม่มีขา มีช่วงหนึ่งที่ผู้เขียนได้แสดงทัศนคติของตนและเชื่อมโยงกับทัศนคติเกี่ยวกับ
 โลกไว้ว่า “ สำหรับผมแล้วไม่รู้หรือกว่าจำเป็นต้องเห็นโลกให้เยอะหรือไม่ แต่สำหรับผมแล้วมันมี
 ประโยชน์ไม่ต้องพูดถึงประโยชน์ด้านรูปธรรมอย่างการเสริมสร้างแรงบันดาลใจเมื่อได้พบเห็น
 อะไรที่แตกต่าง แต่ผมว่าประโยชน์ที่ได้จากการเห็นโลกกว้างมันใหญ่กว่าแค่เหตุผลด้านการทำงาน แต่
 มันส่งผลต่อมุมมอง ความคิด ความเข้าใจผู้อื่น ซึ่งสุดท้ายแล้วจะนำมาซึ่งความเข้าใจตัวเอง ”
 การศึกษาด้านกลวิธีการใช้ภาษาผู้วิจัย กล่าวว่านักกล่มมักใช้กลวิธีเปรียบเทียบ หรือ เปรียบเทียบหนึ่ง
 มีคุณสมบัติบางประการ เช่น ในข้อความต่อไปนี้โดยนักกล่มได้กล่าวเปรียบเทียบเมืองเป็นเพื่อน
 สนิท “ ผมว่า เมืองก็เหมือนคน หากอยากสนิ ซิดเชื่อ ต้องคบให้ถ้วนถี่ คุยให้รอบครอบคลุม ไม่มอง
 แต่มุมที่งดงาม ด้านที่เร่องรอง หากยังต้องชะงักเหลือบแล ไปมองส่วนที่ยังไม่ใคร่มีใครรู้ใครเห็น
 เราถึงจะได้ชื่อว่าเป็นเพื่อนซี้กันจริง ๆ ได้ ”

จากการศึกษาผู้วิจัยสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์กลวิธีการเขียนงานเขียน
 ประเภทสารคดีท่องเที่ยวและวิธีการถ่ายทอดความรู้สึกของผู้เขียนเมื่อไปพบเห็นอะไรที่แตกต่าง

มณีนีรัตน์ อุดม (2546) เขียนบทความวิจัยเรื่อง วิเคราะห์สารคดีของชาติ เอี่ยมกระสินธุ์ โดย
 ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดและภาพสะท้อนและกลวิธีการนำเสนอสารคดี จากสารคดีของชาติ
 เอี่ยมกระสินธุ์ จำนวน 20 เล่ม ผลการศึกษาผู้วิจัย กล่าวว่า เนื้อหาสารคดีของชาติ เอี่ยมกระสินธุ์แบ่ง
 ออกเป็น 3 กลุ่ม เป็นเนื้อหาเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างคน สัตว์ และป่าไม้ นอกจากนี้ยังมี
 เนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งเหนือธรรมชาติและเนื้อหาที่เกี่ยวกับวิถีในการล่าสัตว์ ลักษณะของเนื้อหาดังกล่าว
 จะพบได้มากในสารคดีของชาติ เอี่ยมกระสินธุ์และพบว่าเนื้อหาดังกล่าว เน้นความบันเทิง และยัง
 เสนอแนวคิดและภาพสะท้อน โดยสามารถจัดมีสามกลุ่ม คือ เกี่ยวกับทรัพยากรป่า ความเชื่อสิ่ง
 เหนือธรรมชาติที่ปรากฏในป่า และประเพณี กลวิธีการนำเสนอ มี 4 แบบ คือ นำโดยใช้การบรรยาย
 นำโดยใช้บทสนทนา นำโดยการพรรณนา และนำโดยใช้สุภาษิต บทกวี ข้อความ วิธีการดำเนิน
 เรื่องมี 4 แบบเช่นเดียวกัน คือ ดำเนินเรื่องโดยการเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น การเล่าเรื่องตามปฏิทิน
 การอ้างอิงแหล่งความรู้ และการเสริมเกร็ดความรู้ที่น่าสนใจ

จากการศึกษาผู้วิจัยสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์กลวิธีในการนำเสนองาน
 เขียนประเภทสารคดีท่องเที่ยว

สรตี ปรีชาปัญญากุล (2551)เขียนบทความวิจัยเรื่อง จดหมายเหตุรายวัน พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว: ต้นเค้าการเขียนสารคดีท่องเที่ยวยุคแรกของไทย โดยศึกษาเกี่ยวกับลักษณะการเขียนจดหมายเหตุรายวัน พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ผลการศึกษา กล่าวว่า ลักษณะเฉพาะที่พระองค์ทรงใช้ในพระราชนิพนธ์ชุดนี้ข้อเท็จจริง ได้แก่ การให้ความรู้เกี่ยวกับสถานที่นั้น ๆ ในด้านภูมิประเทศ บ้านเมือง เหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น วิถีชีวิต และวัฒนธรรม ประเพณี นอกจากนี้ยังสอดแทรกนิทานตำนาน เกี่ยวกับสถานที่นั้น ๆ รวมถึงมีการบันทึกพระบรมฉายาลักษณ์และภาพถ่ายสถานที่ต่าง ๆ ช่วยให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการภาพที่ชัดเจน ลักษณะเฉพาะดังกล่าวนี้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์การเขียนวรรณกรรมร้อยแก้วประเภท สารคดีท่องเที่ยวในปัจจุบัน

จากการศึกษาผู้วิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางวิเคราะห์กลวิธีการเขียนประเภทสารคดี

5.2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลงานของ ประชาคม ลุนาชัย

พิเชษฐ คงโต (2545) ศึกษาเรื่อง แนวความคิดและภาพสะท้อนสังคมในเรื่องสั้นของประชาคม ลุนาชัย : การศึกษาวิเคราะห์ ผลการศึกษา กล่าวว่า ประชาคม ลุนาชัย เสนอแนวความคิดในเรื่องสั้น 4 ด้าน คือ แนวความคิดเกี่ยวกับมนุษย์กับสังคม แนวความคิดมนุษย์กับมนุษย์ แนวความคิดมนุษย์กับการดำเนินชีวิต แนวความคิดมนุษย์กับธรรมชาติและแนวความคิดเกี่ยวกับมนุษย์และสังคม โดย ประชาคม ลุนาชัย เสนอว่า มนุษย์ควรมีหน้าที่ที่ต้องกระทำและควรปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างมีน้ำใจ สังคมมีผลกระทบต่อชีวิตของมนุษย์และผู้เขียนยังเตือนให้รู้ถึงประโยชน์ของธรรมชาติ การศึกษาในด้านภาพสะท้อนสังคม ประชาคม ลุนาชัย เสนอภาพสะท้อนสังคมในด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรมความเป็นอยู่ ผู้เขียนสะท้อนให้เห็นปัญหาในสังคมที่สะท้อนภาพเมืองไม่น่าอยู่ ปัญหาโสเภณี ผู้ใช้แรงงาน ข้าราชการ นอกจากนี้ยังเสนอเกี่ยวกับปัญหาการล่องละเมิดทางเพศ ปัญหาเด็กและเยาวชน

จากการศึกษาผู้วิจัยสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์กลวิธีการเขียนและการเขียนสะท้อนสังคมของประชาคม ลุนาชัย

5.3 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลงานของ ทศนาวดี

วรวรรณห์ ศรยาภัย (2560) เขียนบทความวิจัยเรื่องอัตลักษณ์การสร้างสรรค์ตัวละครในวรรณกรรมเรื่องสั้นของทศนาวดี โดยศึกษาในด้านกลวิธีการนำเสนอ การสร้างตัวละครและแรงจูงใจในการแสดงบทบาทของตัวละคร ผลการศึกษา กล่าวว่า ตัวละครที่ผู้เขียนสร้างสรรค์ขึ้นมี 4 ลักษณะ ได้แก่ ตัวละครที่มีพฤติกรรมดี, ตัวละครเปลี่ยนพฤติกรรมจากดีเป็นร้าย, ตัวละครที่มีพฤติกรรมร้ายและตัวละครเปลี่ยนพฤติกรรมจากร้ายเป็นดี ตัวละครในเรื่อง

สันสร้างจากจินตนาการ ข้อเท็จจริง ข่าวดุเหตุการณ์ ผู้เขียนนำเสนอตัวละครโดยตรงและโดยอ้อม และบทบาทของตัวละครเกิดจาก แรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอก

จากการศึกษาผู้วิจัยสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์หลักวิธีการใช้ภาษาของ ทัศนาวดี

5.4 เอกสารวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมเวียดนาม

Moeller, David Juergen (2557) เขียนบทความวิจัยเรื่อง ทัศนคติของไทยเกี่ยวกับ เวียดนามที่ปรากฏในงานเขียนเชิงท่องเที่ยวร่วมสมัย ศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติของคนไทยที่มีต่อ ประเทศและชาวเวียดนาม และศึกษาการท่องเที่ยวในประเทศเวียดนามของชาวไทยที่มีเพิ่มมากขึ้น ผลการศึกษา กล่าวว่า ผู้เขียนส่วนใหญ่ไม่ได้เปลี่ยนแปลงทัศนคติที่มีต่อเวียดนามมากนัก การเขียน ของนักเขียนบางคนพรรณาถึงประสบการณ์เชิงลบบ่งบอกถึงทัศนคติที่ลบเพิ่มขึ้นของผู้เขียน แต่ การเขียนถึงชาวเวียดนามมักมีทัศนคติเชิงบวกเกี่ยวกับความขยันของคนเวียดนาม อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนส่วนใหญ่ไม่ได้มีปฏิสัมพันธ์ในเชิงลึกกับชาวเวียดนาม

จากการศึกษาผู้วิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ทัศนคติของผู้เขียนต่อ ประเทศเวียดนาม

5.5 Nguyen The Thuy Chau (2558) เขียนบทความเรื่อง ลักษณะทางสังคมและ วัฒนธรรมที่สะท้อน จากการใช้คำเรียกบุคคลที่สาม สำหรับผู้หญิงในนวนิยายเวียดนาม พ.ศ. 2473- พ.ศ. 2553 ผลการศึกษาวิจัย กล่าวว่า คำที่ใช้เรียกบุคคลที่สามที่เป็นผู้หญิงในเวียดนามมักถูกแยก ตามชนชั้นตามฐานะหรืออาชีพ เช่น cô giáo “อาจารย์” (ผู้หญิง) con này “นี่” คำเรียกผู้หญิง ชาวบ้าน ประเทศเวียดนามได้รับวัฒนธรรมมาจากจีนคือ ลัทธิขงจื้อ ระบบความคิดจึงถูกครอบงำ ด้วยระบบชายเป็นใหญ่ ผู้ชายมีบทบาทในสังคมเวียดนามเป็นอย่างมากทำให้ผู้หญิงถูกลดบทบาท ลงหากต้องการจะเปลี่ยนฐานะหรือไม่ต้องการถูกเรียกด้วยคำหยาบคายก็ต้องแต่งงานกับผู้ชายที่มี ฐานะหรือพยายามศึกษาจนมีอาชีพที่ได้รับการยอมรับในสังคม

จากการศึกษาผู้วิจัยสามารถนำไปเป็นแนวทางการวิเคราะห์สภาพสังคมเวียดนามใน ช่วงเวลาข้างต้นซึ่งครอบคลุมเวลาที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา

6.ขอบเขตการศึกษา

ศึกษาวรรณกรรมประเภทสารคดี เรื่อง เวียดนามแผ่นดินหลังสงคราม ในความงามและความหมาย เขียนโดย ประชาคม ลุนาชัย และ เรื่อง ฮานอยรอยอดีต เขียนโดย ทัศนาวดี

7.วิธีการศึกษาวิจัย

7.1 กำหนดความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ สมมติฐานการวิจัย ขอบเขตการศึกษา และวิธีการศึกษา

7.2 ศึกษาวรรณกรรมประเภทสารคดีเรื่อง เวียดนามแผ่นดินหลังสงคราม ในความงามและความหมาย และเรื่อง ฮานอยรอยอดีต อย่างละเอียด

7.3 ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมประเภทสารคดีวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเทศเวียดนาม และวรรณกรรมของประชาชน ลูนาซัยและ ทศนาวดี

7.4 สรุปค้นคว้าและเปรียบเทียบวรรณกรรมประเภทสารคดีเรื่อง เวียดนามแผ่นดินหลังสงคราม ในความงามและความหมาย และเรื่อง ฮานอยรอยอดีต

8.ผลการศึกษา

8.1 ด้านข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับประเทศเวียดนาม

หนังสือเรื่องฮานอยรอยอดีต และเรื่อง เวียดนามแผ่นดินหลังสงคราม ในความงามและความหมาย ได้ให้ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับประเทศเวียดนามในหลากหลายด้านตามสถานที่ที่ผู้เขียนทั้งสองได้เดินทางไป เช่น ด้านภูมิศาสตร์ ด้านประวัติศาสตร์ เป็นต้น โดยข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับประเทศเวียดนามที่ผู้เขียนได้กล่าวถึงนั้นจะทำให้ผู้อ่านรู้จักประเทศเวียดนามมากขึ้น ทั้งนี้ข้อมูลทั่วไปประเทศเวียดนามของหนังสือทั้งสองเล่มมีปริมาณที่แตกต่างกัน โดยเรื่อง เวียดนามแผ่นดินหลังสงคราม ในความงามและความหมาย มีเยอะกว่าเพราะวัตถุประสงค์ในการเดินทางของผู้เขียนคือเดินทางท่องเที่ยวทำให้ได้มีโอกาสเดินทางไปหลายที่หลายภูมิภาคทั่วประเทศเวียดนามทำให้ได้พบเห็นและให้ข้อมูลที่หลากหลายกว่าแตกต่างจากเรื่อง ฮานอยรอยอดีตที่ผู้เขียนเดินทางไปเพื่อทำงานสถานที่ที่ผู้เขียนเดินทางไปจึงอยู่ที่ฮานอยเป็นส่วนใหญ่ โดยข้อมูลทั่วไปของประเทศเวียดนามจากหนังสือทั้งสองเล่มสามารถแบ่งได้เป็น ด้านประวัติศาสตร์ และด้านภูมิศาสตร์

ด้านประวัติศาสตร์

ผู้เขียนเรื่องเวียดนามแผ่นดินหลังสงคราม ในความงาม และความหมาย ได้มีโอกาสเดินทางไปยังสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ของประเทศเวียดนามหลากหลายที่ในทุกภูมิภาคของประเทศเวียดนาม ภาคกลาง เช่น สะพานข้ามฝั่งกาม โฝมิและมิญเฮือง ตั้งอยู่ที่เมืองฮอยอัน ภาคกลางของประเทศเวียดนาม เป็นหลักฐานของอารยธรรมญี่ปุ่นที่เคยมาตั้งรกรากค้าขายในเวียดนามจนมีหมู่บ้านคนญี่ปุ่นและสร้างสะพานแห่งนี้เพื่อใช้เป็นทางคมนาคม ซึ่งยังคงอยู่จนปัจจุบัน

สะพานเล็กๆเชื่อมฝั่งกาม โฝมิและมิญเฮือง ก่อเกิดขึ้นมาจากความร่วมมือร่วมใจของผู้คนในชุมชนญี่ปุ่นแห่งเมืองฮอยอันเมื่อกว่า 400 ปีก่อนดูจากรูปทรงอันเป็นเอกลักษณ์ของชาวอาทิตย์อุทัยบวกกับความแข็งแรงของวัสดุที่ใช้และความประณีตของการออกแบบ ความมุ่งหวังตั้งใจของพวกเขาคงไม่ใช่เพียงแค่จุดหมายของการสัญจรข้ามฝั่งแต่คงไม่มีชาวญี่ปุ่นสักคนเดียวในชุมชน ตอนสร้างสะพานคาดได้ถูกว่าในอีกหลายร้อยปีต่อมาหลังจากที่พวกเขาเสียชีวิตไปแล้วนานเท่านาน ถึงวันนี้สะพานที่พวกเขาทุ่มแรงร่วมใจกันสร้างขึ้นจะเป็นจุดเด่นอีกอย่างหนึ่งของเมืองฮอยอันหรือแทบจะเรียกได้ว่าเป็นหนึ่งในสัญลักษณ์ของเมืองกลายๆ เป็นจุดสนใจของนักท่องเที่ยวจากทุกสารทิศที่มา

(ประชาคม คุณาชัย 2557 : 93)

สถานที่ต่อมา พระราชวังเว้ พระราชวังที่สวยงามของกษัตริย์ที่ยังหลงเหลือไว้เพียงตัวอาคารเท่านั้น พระราชวังเว้ ซึ่งตั้งอยู่ที่เมืองเว้ ภาคกลางของประเทศเวียดนาม แม้ปัจจุบันประเทศเวียดนามจะไม่มีระบอบกษัตริย์แล้วแต่ก็ยังหลงเหลือพระราชวังเก่าให้เข้าไปเที่ยวชม ซึ่งผู้เขียนก็ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกษัตริย์ประเทศเวียดนามว่าที่ต้องล่มสลายไปเป็นเพราะความอ่อนแอและเกียจคร้านของกษัตริย์องค์สุดท้ายที่ยอมให้ฝรั่งเศสเข้ามาปกครองประเทศแทนตนเองได้อย่างง่ายดาย

กำแพงสูงที่โอบล้อมพระราชวังเมืองเว้ยังคงอยู่ถึงปัจจุบัน เพียงแต่ว่าวันนี้ไม่มีกษัตริย์หรือจักรพรรดิแถมประตูกำแพงก็เปิดต้อนรับนักท่องเที่ยว พระราชวังและสุสานของกษัตริย์หลายพระองค์กลายเป็นโปรแกรมสำคัญของทัวร์จากหลายประเทศมาเมืองเว้แล้วไม่ได้เยือนสุสานและเที่ยวชมนครจักรพรรดิหาได้มาถึงเมืองเว้

(ประชาคม คุณาชัย 2557 : 52)

นอกจากพระราชวังแล้วผู้เขียนยังได้เดินทางไปยังวัดเทียนหมุ ที่ดูเป็นเพียงวัดในศาสนาพุทธทั่วไปไม่มีลักษณะพิเศษ แต่ซ่อนประวัติศาสตร์ที่ยาวนานและโศคร้ายของศาสนาพุทธในเวียดนามเอาไว้ วัดเทียนหมุแห่งนี้เกี่ยวข้องกับภิกษุกว้างดึกซึ่งเป็นบุคคลที่มีความสำคัญของศาสนาพุทธในประเทศเวียดนาม ย้อนกลับไปในขณะที่เวียดนามเกิดสงครามไม่เพียงแต่จากภายนอก ภายในประเทศก็เกิดความขัดแย้งเช่นเดียวกันการนับถือศาสนาในขณะนั้นถูกปิดกั้นมีการฆ่าชาวพุทธในเวียดนาม ภิกษุกว้างดึกจึงเดินทางไปยังไซ่ง่อนเมืองหลวงของเวียดนามใต้เพื่อจุดไฟเผาตัวเองประท้วงรัฐบาลเรียกร้องให้ชาวเวียดนามสามารถนับถือศาสนาได้อย่างอิสระ เหตุการณ์ดังกล่าวโด่งดังไปทั่วโลก

ภิกษุชวกว้างดึก (Thich Quang Duc) เจ้าอาวาสวัดเทียนหมุในเวลานั้น ไม่มีทางเลือกอื่นจะต่อสู้กับอำนาจรัฐภายใต้การชกไขอยู่เบื้องหลังของสหรัฐอเมริกาและสุดท้ายจะทนทานกับการปิดกั้นเสรีภาพการนับถือศาสนา รวมทั้งความทารุณโหดร้ายของอำนาจรัฐที่นับวันจะปราบปรามเช่นฆ่าชาวพุทธหนักข้อขึ้นทุกทีจึงได้ขบรถอดสินสีฟ้าคันนี้จากเว้างหน้าสูนครไซ่ง่อน

(ประชาคม ลูนาซัย 2557 : 41)

พิธีเผาตัวกลางเมืองภิกษุชวกว้างดึกถูกห้อมล้อมด้วยศาสนิกชนชาวเวียดนามเสมือนกำแพงอันแข็งแกร่งเพื่อป้องกันเจ้าหน้าที่ทางการของเวียดนามจะเข้ามาทำลายพิธีท่านนั่งสมาธิด้วยความสงบอย่างพร้อมที่จะอุทิศตนมีเกลลอนน้ำมันวางอยู่ข้างๆภิกษุอีกรูปหนึ่งเป็นผู้หยิบขึ้นมาเปิดฝาออกแล้วเทราดลงไปบนร่างกายของท่าน

(ประชาคม ลูนาซัย 2557 : 41)

สถานที่ประวัติศาสตร์ทางภาคใต้ของประเทศเวียดนามที่ปรากฏในเรื่อง เวียดนามแผ่นดินหลังสงคราม ในความงาม และความหมาย ภาคใต้ของประเทศเวียดนามในอดีตถูกทั้งฝรั่งเศสและสหรัฐอเมริกาเข้าครอบครองทำให้ภาคใต้ของประเทศเวียดนามหลงเหลือสถานที่ในประวัติศาสตร์อยู่เพียงเล็กน้อยเท่านั้น แทบทั้งภูมิภาคมีเพียงร่องรอยของอารยธรรมตะวันตกและระบบทุนนิยมอยู่ เช่น สถานที่ประทับพักร้อนและฉลองพระองค์ ซึ่งเป็นสถานที่พักร้อนของพระเจ้าบ่าวได้ กษัตริย์องค์สุดท้ายของเวียดนามหลังจากยอมให้ฝรั่งเศสปกครองประเทศ กษัตริย์องค์สุดท้ายก็ไม่ได้สนใจในการปกครอง และหนีไปพักที่ตำหนักพักร้อนที่ตั้งอยู่ทางภาคใต้ของประเทศซึ่งเป็นเขตอนานิคมของฝรั่งเศสในขณะนั้น และเมื่อราชวงศ์ล่มสลายก็ได้ย้ายไปอยู่ที่ฝรั่งเศสเป็นการถาวร

พระเจ้าบ่าวได้ทรงเป็นนอมินีของรัฐบาลฝรั่งเศสอยู่ในตำแหน่งเพื่อให้ราชอาณาจักรแทนพระองค์ไม่ได้สนพระทัยในการเมืองการปกครองหรือทุกข์ของพสกนิกรได้แต่หาความสุขสำราญส่วนตัวไปวันๆไม่เข้าป่าล่าสัตว์กับนางสนมนางบำเรอพระองค์ทรงมีมเหสีหลาย

พระองค์นางสนมอีกนับไม่ถ้วนแต่ผู้หญิงสาวๆไม่ว่าฝรั่งหรือเวียดนามชอบพระองค์ทั้งนั้นเพราะปาวได้เป็นกษัตริย์ผู้ทรงพระสิริโฉมหล่อ

(ประชาคม ลูนาซัย 2557 : 163)

สถานที่ประวัติศาสตร์ทางภาคใต้ของประเทศเวียดนามต่อมาคือเมืองดาลัต เมืองดาลัตเป็นเมืองที่ไม่ได้รับผลกระทบจากสงครามเลย เพราะเป็นเมืองที่อาณานิคมฝรั่งเศสใช้เป็นเมืองต่างอากาศ เพราะมีอากาศเย็น ทำเมืองดาลัตเต็มไปด้วยสถาปัตยกรรมแบบตะวันตกและมีพืชพันธุ์ต่าง ๆ ที่อาณานิคมฝรั่งเศสนำมาปลูก แม้ฝรั่งเศสจะพยายามทำให้ดาลัตกลายเป็นเมืองที่เหมือนกับในยุโรปอย่างไรก็ตาม เมืองดาลัตก็ยังคงมีกลิ่นอายการใช้ชีวิตแบบคนชาวเวียดนามอยู่

แม้สามารถทำให้บางพื้นที่ของเวียดนามเป็นเหมือนยุโรปหรือมีส่วนคล้ายคลึงหรือทำให้เนรมิตด้วยอำนาจเงินอำนาจทุนแค่ไหนเพียงใดเวียดนามก็ไม่อาจเป็นฝรั่งเศส ด้วยรากอันแท้จริงถึงจะสามารถตกแต่งให้คล้ายทางกายภาพก็ทำได้แค่เลียนแบบหรือทำเทียมขึ้นมา จิตวิญญาณตะวันตกย่อมเป็นตะวันตกไม่อาจหลอมรวมกับตะวันออกเป็นเนื้อเดียวกันได้สนิท

(ประชาคม ลูนาซัย 2557 : 144)

อีกหนึ่งเมืองทางภาคใต้ของเวียดนามที่เต็มไปด้วยเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ของประเทศคือเมืองไซ่ง่อนหรือชื่อที่เป็นที่รู้จักคือ นครโฮจิมินห์ เป็นเมืองหลวงของภาคใต้ในขณะที่เกิดสงครามเวียดนามเป็นเมืองที่ปกครองโดยรัฐบาลที่สหรัฐอเมริกาให้การสนับสนุน ภายหลังจากการรวมประเทศแม้จะมีการสถาปนาเมืองของเวียดนามอยู่ที่กรุงฮานอยทางภาคเหนือของประเทศ แต่นครโฮจิมินห์ก็ยังคงหลงเหลือกลิ่นอายของระบบทุนนิยมและสถาปัตยกรรมของตะวันตกอยู่ ทำให้นครโฮจิมินห์เพื่อเปรียบเหมือนเมืองหลวงทางเศรษฐกิจของประเทศเวียดนามในปัจจุบัน ภายในเมืองโฮจิมินห์เต็มไปด้วยสถาปัตยกรรมตะวันตกที่ทุกวันนี้บางแห่งไม่ได้ใช้งานจริงเปิดให้เข้าชมเป็นแหล่งท่องเที่ยวเท่านั้น เช่น โบสถ์โนโตรอดาม เป็นโบสถ์ที่ตั้งอยู่กลางเมืองโฮจิมินห์ ฝรั่งเศสได้เข้ามาสร้างไว้เพื่อให้ชาวฝรั่งเศสที่เข้ามาอยู่ในประเทศเวียดนามเมื่อตอนที่เจ้าอาณานิคม นอกจากโบสถ์ที่สร้างขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับชาวฝรั่งเศสที่เข้ามาแล้วก็มี ไปรษณีย์กลาง โรงละคร เป็นต้น

รถจอดให้เราได้ชมความงดงามของไปรษณีย์กลางสถาปัตยกรรมสไตล์ฝรั่งเศส ซึ่งใช้เวลาก่อสร้างยาวนานถึง 5 ปี (พ.ศ. 2439-2444) แต่ดูจากภายนอกยังน่าตื่นตะลึงถึงเพียงนี้ว่ากันว่าข้างในโอ้อ่าและเต็มไปด้วยรายละเอียดของศิลปะ ถือเป็นมรดกสิ่งปลูกสร้างจากฝรั่งเศสเพียงไม่กี่แห่งที่ยังใช้งานตามเจตจำนงเดิมคือ ทุกวันนี้ก็ยังใช้เป็นท่าทำการไปรษณีย์หันไปอีกด้านหนึ่งโบสถ์โนโตรอดามสว่างเรืองด้วยแสงไฟประดับตั้งตระหง่านและดูองอาจด้วยความสูงของปลายยอดว่ากันว่าเป็นโบสถ์คริสต์

ที่สวยงามที่สุดในเวียดนาม แต่ละวันมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาชมและถ่ายภาพไว้เป็นที่ระลึกจำนวนนับพัน ชาวเวียดนามเองแม้จะพึงใจกับความเป็นชาติให้อาณานิคมไม่ชอบฝรั่งเศส แต่ก็อดภาคภูมิใจกับโบสถ์หลังนี้ไม่ได้

(ประชาคม ลุนาชัย 2557 : 170)

นอกจากสถาปัตยกรรมที่เป็นมรดกของอาณานิคมตะวันตกแล้ว โฮจิมินห์ยังมีสถานที่ประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวกับสงคราม เมืองโฮจิมินห์เป็นอีกเมืองหนึ่งที่ได้รับผลกระทบจากสงครามโดยตรง เป็นฐานทัพหลักให้กับประเทศที่เข้ามาอย่าง ฝรั่งเศสและสหรัฐอเมริกา ทำให้ในเมืองยังคงมีร่องรอยของสงครามอย่าง หลุมหลบภัยและอุโมงค์หลบภัย ตั้งแต่สมัยสงครามอยู่ แม้ในปัจจุบันสถานที่เหล่านี้จะเป็นเพียงสถานที่ท่องเที่ยวแต่สำหรับคนเวียดนามแล้วสถานที่เหล่านี้เป็นเหมือนเครื่องเตือนใจให้รับรู้ถึงความโหดร้ายที่เจ้าอาณานิคมและประเทศตะวันตกที่เข้ามาว่าประเทศเหล่านั้นสร้างคามสูญเสียและความเจ็บปวดให้กับชาวเวียดนามขนาดไหน

โพรงแคบๆที่ขุดลึกลงไปใต้ดินแม้ภาษาทางการจะเรียกว่าอุโมงค์ แต่ด้วยขนาดที่เห็นเรียกว่ารูก็เห็นจะไม่คิดไม่มีเครื่องอำนวยความสะดวก แค่มุดหัวลงไปก็ร้อนอบอ้าวเหงื่อไหลท่วมตัวหายใจได้ไม่เต็มปอดพาตัวเองเข้าไปข้างหน้าได้ทีละซอกซอกยังยากลำบาก ดูจากภาพที่เห็นไม่น่าเชื่อว่าหน่วยนักรบจรยุทธ์ชาวจิจะใช้อุโมงค์แห่งนี้หลบซ่อนจากกองกำลังของรัฐบาลเวียดนามใต้และสหรัฐอเมริกาได้ยาวนานถึงยี่สิบปี

(ประชาคม ลุนาชัย 2557 : 185)

สถานที่ประวัติศาสตร์ทางภาคเหนือของประเทศเวียดนามที่ปรากฏในเรื่อง เวียดนามแผ่นดินหลังสงคราม ในความงาม และความหมาย และเรื่องฮานอยรอยอดีต ภาคเหนือของประเทศเวียดนามเป็นพื้นที่ที่ได้รับผลจากสงครามมากสงครามที่เกิดขึ้นที่ประเทศเวียดนามมีพื้นที่สงครามหลักที่ภาคเหนือของเวียดนาม สถานที่ประวัติศาสตร์ในภาคเหนือจึงเป็นสถานที่ที่เกิดขึ้นในสมัยสงคราม นอกจากนี้ก่อนเกิดสงครามบริเวณเวียดนามเหนือถือได้ว่าเป็นศูนย์กลางการปกครองและวัฒนธรรมของประเทศ ทำให้มีสถานที่ทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมหลายแห่ง เช่น วิหารวรรณกรรม หรือวันเมี่ยว วิหารวรรณกรรมแห่งนี้ถือเป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกของประเทศเวียดนามผู้ที่ได้รับเข้าศึกษาที่นี่จะต้องเป็นลูกกษัตริย์หรือขุนนางเท่านั้น นอกจากนี้วิหารวรรณกรรมแห่งนี้ยังเป็นที่จัดการสอบเข้าของคนมาเป็นข้าราชการในอดีต

วิหารวรรณกรรมหรือวันเมี่ยว (Van Mieu) รูปรางหน้าศาลิ่งปลูกสร้างยังหมดที่เห็นตอนแรกผมก็เข้าใจว่าเป็นวัดอีกแห่งหนึ่งยังเห็นตัวอักษรภาษาจีนทั้งเก่าและใหม่ประดับอยู่หลายแห่งผมก็พานคิดว่าเวียดนามหรือจีนสมัยโบราณก็คงคล้าย ๆ ประเทศไทยของเรา

รากฐานการศึกษาและแหล่งความรู้ต่าง ๆ มักเริ่มต้นจากวัดวัดโพธิ์ของไทยเคยเป็นแหล่งวิทยาการอย่างไรวันเสี้ยวหรือวิหารวรรณกรรมของจีนก็ยังมีบทบาทอย่างนั้น

(ประชาคม ลุนาชัย 2557 : 285)

ปัญญาและคำรณผลัดกันกล่าวถึงความเป็นมาของมหาวิทยาลัยแห่งแรกของเวียดนามจับความได้ว่ามหาวิทยาลัยแห่งนี้ตั้งขึ้นเมื่อราว ค.ศ.1070 เดิมทีเป็นที่ร่ำเรียนของลูกหลานพระมหากษัตริย์ ตัวอาคารและห้องเรียนสร้างขึ้นตามแบบสถาปัตยกรรมของจีนทางเดินคอรุ่มรื่นด้วยต้นไม้วันนี้มีชาวต่างชาติเดินเที่ยวชมอยู่มากเหมือนกัน

(ทศนาวดี 2555 : 58)

นอกจากวิหารวรรณกรรมที่ผู้เขียนทั้งสองคนเดินทางไปแล้ว ในภาคเหนือของเวียดนามผู้เขียนทั้งสองคนได้มีโอกาสเดินทางไปคือ พิพิธภัณฑ์โฮจิมินห์ ที่ตั้งอยู่ในเมืองฮานอยทางภาคเหนือของประเทศเวียดนาม ภายใน พิพิธภัณฑ์โฮจิมินห์ จัดแสดงทั้งสถานที่ทำงาน คำสอน คำประกาศอิสรภาพของชาวเวียดนาม รวมไปถึงสุสานที่เก็บศพของโฮจิมินห์เอาไว้เปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าชม ผู้คนทั้งชาวเวียดนามและชาวต่างชาติต่างต่อแถวเข้าเคารพศพของโฮจิมินห์เป็นจำนวนมาก แสดงให้เห็นถึงความยิ่งใหญ่ และวีรกรรมที่โฮจิมินห์ได้อุทิศตนเพื่อชาติเวียดนามอย่างแท้จริง

บ้านท่านประธานโฮจิมินห์เป็นบ้านเล็กๆซึ่งย้ายมาจากบ้านเกิดของท่านนั้นประกอบด้วยเตียงไม้ขนาดเล็กที่ทอหูกของแม่และที่บดยาสูบของพ่อรวมทั้งเปลญวนที่ผูกไว้หน้าหน้าต่างทอหูกดำรงบอกว่าเป็นของจริงๆไม่ได้จำลองมาแต่ประการใดผมนึกแล้วขนลุกภาพที่ปรากฏเบื้องหน้านี้เป็นภาพความเป็นอยู่ที่สุดแสนจะเรียบง่ายสมถะของผู้ยิ่งใหญ่คนหนึ่ง

(ทศนาวดี 2555 : 91)

ท่ามกลางแดดร้อนเปรี้ยงช่วงปลายเดือนเมษายน ผมเดินต่อแถวผู้คนจำนวนนับร้อยที่รอคิวเข้าไปคารวะศพของประธานาธิบดีโฮจิมินห์ แถวเรียงสองอันเหยียดยาวข้างหน้านับว่าเยอะแล้วผลอละสายตาไปเพียงไม่กี่นาทีก็วางด้านหลังก็ยาวไกลจนมองไม่เห็นปลายสุดผู้คนจำนวนมหาศาลเหล่านั้น นอกจากนักท่องเที่ยวต่างชาติแล้วส่วนใหญ่ก็เป็นชาวเวียดนามที่เดินทางมาจากเมืองต่างๆหลายคนอาจเคยมากกว่าหนึ่งครั้งแต่ก็แวะเวียนมาคารวะซ้ำเพื่อยืนยันว่าโฮจิมินห์เป็นวีรบุรุษตลอดกาลของพวกเขา

(ประชาคม ลุนาชัย 2557 : 289)

ข้อมูลที่ผู้เขียนหนังสือเรื่องเวียดนามแผ่นดินหลังสงคราม ในความงาม และความหมาย และเรื่อง ฮานอยรอยอดีต ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ทางประวัติศาสตร์ของประเทศเวียดนาม โดยเรื่อง เวียดนามแผ่นดินหลังสงคราม ในความงาม และความหมาย ผู้เขียนได้เดินทางไปหลายที่ทุกภูมิภาคทั่วประเทศเวียดนาม นอกจากให้ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานที่นั้น ๆ แล้วยังให้ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของแต่ละที่อีกด้วยโดยข้อมูลดังกล่าวผู้เขียนฟังมาจากไกด์ที่เป็นผู้นำทัวร์ท่องเที่ยวรวมไปถึงกลับไปหาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับสถานที่ที่เดินทางไปอีกด้วย

แตกต่างจากเรื่องซานอรรอยอดีตที่ผู้เขียนเดินทางไปประเทศเวียดนามเพื่อปฏิบัติงานทำให้ส่วนใหญ่ใช้ชีวิตอยู่เพียงภาคเหนือของเวียดนามคือ เมืองซานออย ข้อมูลทั่วไปและประวัติศาสตร์เกี่ยวกับสถานที่มักมาจากคำบอกเล่าของนักเรียน

ด้านภูมิศาสตร์

เรื่องเวียดนามแผ่นดินหลังสงคราม ในความงาม และความหมาย ผู้เขียนเดินทางในประเทศเวียดนามตั้งแต่เหนือจรดใต้ และได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ประเทศเวียดนามดังนี้ ประเทศเวียดนามฝั่งตะวันตกติดกับประเทศจีนและกัมพูชา ส่วนฝั่งทิศตะวันออกติดกับทะเลจีนใต้ทั้งฝั่ง ผู้เขียนคิดว่าประเทศเวียดนามมีภูมิศาสตร์และภูมิอากาศที่หลากหลายและแตกต่างกันในแต่ภูมิภาค เช่น ภาคกลาง ผู้เขียนได้เดินทางไปยังเมืองที่ทั้งเป็นเมืองพื้นที่ทวีปไม่ติดทะเล และเมืองที่ติดทะเลอย่างเมืองดานัง โดยดานังเป็นเมืองที่มีทั้งชายหาดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างชาติและเมืองดานังยังมีหมู่บ้านชาวประมงที่ทำประมงเป็นหลักขนาดใหญ่ไม่เล็กอยู่ด้วย นอกจากนี้ทะเลเมืองดานังก็ยังมีแม่น้ำห่านซึ่งเป็นแม่น้ำขนาดใหญ่ไหลผ่านเมืองอีกด้วย

ผมถามน้ำสมศักดิ์พอได้ความว่าที่ตรงนี้คือเมืองน่านอยู่ในเขตจังหวัดกว๋างนามเลยไปอีกหน่อยก็จะเห็นแม่น้ำน่านผมยังไม่ถามถึงแม่น้ำเพราะสนใจ ทะเลตรงนี้หาดสวยและน้ำทะเลก็ใสสะอาดคิดว่าส่วนหนึ่งมาจากลมที่พัดแรงเกินไปทำให้ปกป้องชายหาดแถวนี้ไว้จากกองทัพนักท่องเที่ยว ร้อยพ่อพันแม่เลียบชายฝั่งจึง ไม่มีร่มหลากสีและเก้าอี้ผ้าใบให้ใครมานั่งชมวิวจากแนวหาดทรายว่างเปล่าทอดตัวยาวเหยียดได้กระแสดลม

(ประชาคม ลุนาชัย 2557 : 71-72)

ภาคใต้ เมืองแรกที่ผู้เขียนเดินทางท่องเที่ยวในภาคใต้ของเวียดนามเป็นเมืองติดชายฝั่งทะเลตะวันออก ที่น่าสนใจคือนอกจากจังหวัดมุยเนนจะมีทะเลแล้วยังเป็นพื้นที่ทะเลทรายขนาดใหญ่ ที่มีทั้งทะเลทรายสีขาวและทะเลทรายสีแดง ดึงดูดนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก นอกจากทะเลทรายเมืองมุยเนนยังติดกับทะเล ทำให้มีชายหาดอีกด้วย

ขณะรถโดยสารแล่นผ่านชายทะเลที่เต็มไปด้วยร้านรวงและบ้านพักตากอากาศคุณอัมพรบอกว่าบรรยากาศเมืองมุยเนนคล้ายๆบางแสนหรือพัทยาเป็นเมืองท่องเที่ยวตากอากาศที่กำลังได้รับความนิยม

(ประชาคม ลุนาชัย 2557 : 108)

มูยเนในภาษาเวียดนามแปลว่าจุมูกมาจากแผ่นดินซึ่งยื่นลงไป
ในทะเลหรือที่เรียกกันว่าแหลม ได้ชื่อว่าเป็นเมืองทะเลสองด้านด้านหนึ่งเป็นอ่าวกว้างใหญ่มองเห็นผืนน้ำแลบลี
ลิวแต่อีกด้านเต็มไปด้วยพื้นที่ทรายหลายระดับแม้ไม่ใช่คอนอันเป็นจุดท่องเที่ยวแต่ตามริมทางที่รถแล่นผ่านเนิน
ทรายปรากฏให้เห็นทุกระยะคอนทรายที่กลายเป็นเวียงทะเลกว้างนั้นน่าจะเป็นประติมากรรมของธรรมชาติซึ่งใช้
เวลานานเท่านั้นกว่าจะได้ภาพงดงามอย่างที่เห็น

(ประชาคม ลูนาซัย 2557 : 121)

นอกจากนี้ภาคใต้ของประเทศเวียดนาม ยังมีอีกเมืองที่แตกต่าง
จากเมืองอื่นในภูมิภาคเดียวกันด้านสภาพอากาศคือเมือง ดาลัด เป็นเมืองที่มีภูมิประเทศเป็นแอ่ง
กระทะขนาดใหญ่ล้อมรอบด้วยภูเขา มีอากาศหนาวเย็นตลอดทั้งปี เหมาะสำหรับปลูกดอกไม้พืช
พันธุ์เมืองหนาว เช่น ชากระ ด้วยอากาศหนาวเย็นจึงเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวที่ต้องการเดินทาง
มาต่างอากาศพักผ่อนตลอดทั้งปี

ผมขึ้นมาขึ้นอยู่ในจุดที่มองเห็น ได้ใกล้ด้านตะวันออกมีทิวเขาสี
น้ำเงินประดับด้วยป่าสนโอหมอกสีขาวจางๆบนยอดภูใกล้ลือแดดอุ่นหันมองไปอีกด้านเมืองดาลัดแผ่กว้างอยู่
บนแอ่งกระทะขนาดมหึมาสีสนของศิครามบ้านช่องผสมผสานความแตกต่างราวกับภาพวาด

(ประชาคม ลูนาซัย 2557 : 135)

ภาคเหนือ ประเทศเวียดนามทางภาคเหนือมีสภาพภูมิประเทศ
และภูมิอากาศคล้ายประเทศจีนคือเป็นภูเขาและมีอากาศค่อนข้างเย็น นอกจากนี้หลายเมืองทาง
ภาคเหนือยังเต็มไปด้วยทะเลสาบเล็กใหญ่หลายแห่ง เช่น เมืองฮานอย ซึ่งเป็นเมืองหลวงของ
ประเทศเวียดนาม มีทะเลสาบใหญ่ที่นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางไปเยี่ยมชมความงาม ถึงสองแห่ง
ภายในเมือง คือทะเลสาบกินดาบ และทะเลสาบตะวันตก

ทะเลสาบตะวันตกหรือเวสต์เลกเป็นเหมือนใบหน้าแรกของ
ฮานอยที่ผู้มาเยือนจะได้เริ่มต้นทัศนียภาพขึ้นมาเพื่อเป็นเสมือนปราการป้องกันสิ่งชั่วร้ายที่จะเข้ามาสู่ตัวเมืองริม
ฝั่งอันโค้งยาวไกลออกไปประดับด้วยตึกสูงบนผืนน้ำเรียบสงบที่กำลังจะกลายเป็นสีส้มหนุ่มสาวชาวเวียดนาม
เคียงคู่กันไปบนจักรยานน้ำ

(ประชาคม ลูนาซัย 2557 : 262)

เมืองอื่นทางภาคเหนือของประเทศเวียดนามที่ผู้เขียนได้
มีโอกาสเดินทางไปก็คือ ฮาลองเบย์หรืออ่าวฮาลอง เป็นอ่าวที่มีหมู่เกาะเป็นจำนวนมาก มีทิวทัศน์ที่
งดงามซึ่งนอกจากจะมีทิวทัศน์ภายในถ้ำอีกด้วย เห็นถึงความหลากหลายทางภูมิประเทศของ
เวียดนาม

เกาะน้อยใหญ่หลากหลายรูปลักษณะในศาลองเบย์ส่วนใหญ่เป็นเขาหินปูนด้วย ธรรมชาติสรรค์สร้างมาเช่นนี้ เกาะหรือเขาหินปูนหลายแห่งจึงมีโพรงถ้ำแล้วก่อเกิดเป็นหินงอกหินย้อยอันวิจิตรตระการตา แน่แน่นอนว่าหลายสิบถ้ำผู้คนยังไม่ถึงมีเพียงบางแห่งเท่านั้นที่เปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าไปชมความสวยงามชื่อเสียงความงามของถ้ำเพ็ญโก๋ (Dau Go) โค้งคังควบคุมศาลองเบย์เมื่อสมัยศตวรรษที่ 19 ชาวฝรั่งเศสกลุ่มแรกที่เข้ามาเห็นพวกเขาเรียกถ้ำนี้ว่า Grote des Merveilles เป็นความงามอันแสนมหัศจรรย์ในสายตาของฝรั่งตาน้ำข้าว

(ประชาคม ลูนาซัย 2557 : 224)

เรื่องसानอวยรอยอดีต ผู้เขียนอาศัยอยู่ที่सानอวยซึ่งอยู่ทางภาคเหนือของประเทศเวียดนามเป็นหลัก และเดินทางออกต่างจังหวัดน้อยครั้งเพราะผู้เขียนเดินทางไปเพื่อทำงานที่सानอวย สานอวยอยู่ทางภาคเหนือของประเทศเวียดนาม เป็นเมืองหลวงของประเทศเวียดนาม แหล่งรวมการปกครองและการศึกษาของประเทศเวียดนาม สานอวยเป็นเมืองที่มีทะเลสาบเล็กหลายแห่งในเมืองและมีทะเลสาบขนาดใหญ่อยู่ใจกลางเมือง สานอวยเป็นเมืองที่มีอากาศหนาวเย็นในช่วงที่ผู้เขียนเดินทางไป

ผมพร้อมด้วยคณะที่ไปด้วยกันลงรถหน้าห้างสรรพสินค้าแห่งหนึ่งใกล้กับทะเลสาบคินดาบทะเลสาบที่มีชื่อเสียงของसानอวย อาจารย์หลายเล่าตำนานของทะเลสาบนี้ว่าทำไมถึงชื่อทะเลสาบคินดาบ เพราะว่าตามตำนานคณะที่พระเจ้าแผ่นดินกำลังจะยกทัพไปป้องกันประเทศจากประเทศจีน ขณะเล่นเรือผ่านบริเวณทะเลสาบนี้มีเต่าตัวใหญ่สีทองคาบคานขึ้นมาให้พระเจ้าแผ่นดินจึงนำคานนั้นไปใช้รับจันชนะและจึงนำคานมาคืนให้เต่าตัวนั้น ข้างกับทะเลสาบมีอนุสาวรีย์อยู่หลักจากถ้ำรูปเสร็จจึงเดินทางไปพิพิธภัณฑสถานน้ำภายในมีซากเต่าขนาดใหญ่สตัฟฟ์ไว้ในตู้แก้ว นอกจากนี้ยังมีรูปปั้นเทพเจ้าหลายองค์ยืนเรียงอยู่ เมื่อออกมาด้านนอกจะเจอดันไทรช้อยลงปกคลุมพื้นน้ำ

(ทศนาวดี 2555 : 12)

นอกจากในเมืองसानอวยแล้วผู้เขียนยังมีโอกาสได้เดินทางท่องเที่ยวกับคณะครู ไปยังจังหวัด ฮว่าบิ่ง ซึ่งอยู่ไม่ไกลจากसानอวยมากนัก ด้วยที่ว่าจังหวัด ฮว่าบิ่งยังไม่ใช่แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยมทำให้ยังไม่มีย่านท่องเที่ยวมากนัก การเดินทางค่อนข้างลำบากเพราะถนนขรุขระและต้องเดินทางขึ้นเขา

ตั้งตั้งแต่ตีห้าเพื่อเดินทางไปท่องเที่ยวที่จังหวัด ฮว่าบิ่ง ห่างจากसानอวยไป 85 กิโลเมตร เมื่อถึงเวลานัดหมายก็เริ่มออกเดินทางทันที บนท้องถนนเต็มไปด้วยรถจักรยานและรถจักรยานยนต์ เมื่อออกจากเขตเมืองจึงได้สัมผัสกับบรรยากาศของชนบทอย่างเต็ม มีทุ่งนาอยู่ยาวสองข้างทาง อาจารย์หลายบอกว่าการมาเที่ยวครั้งนี้จัดขึ้นเพื่ออาจารย์ผู้หญิงและครอบครัวเพราะว่าวันพรุ่งนี้เป็นวันสตรีแห่งชาติเวียดนาม การเดินทางเป็นไปอย่างล่าช้าเพราะว่าคนขับรถไปคืนเงินและถนนค่อนข้างขรุขระทำให้ต้องไปอย่างช้า

(ทศนาวดี 2555 : 6)

จากข้อมูลทั่วไปที่กล่าวมาจากหนังสือทั้งสองเล่ม ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพ และความเป็นมาของสถานที่ที่ผู้เขียนทั้งสองคนได้เดินทางไป ทำให้ได้ความรู้และได้ทำความรู้จักกับประเทศเวียดนามมากขึ้น

ด้านสังคมและวัฒนธรรม

ผู้เขียนหนังสือเรื่องเวียดนามแผ่นดินหลังสงคราม ในความงาม และความหมาย และเรื่อง ฮานอย รอยอดีต ได้สะท้อนให้ผู้อ่านได้เห็นถึงวัฒนธรรมและสังคมของประเทศเวียดนามผ่านการเล่าเรื่องราวการเดินทางและ วิถีชีวิตเมื่อผู้เขียนอาศัยอยู่ที่ประเทศเวียดนาม โดยหนังสือทั้งสองเล่มต่างก็สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมที่เหมือนหรือแตกต่างตามประสบการณ์และสถานที่ที่ผู้เขียนเดินทางไป นอกจากนี้ผู้เขียนยังให้ข้อมูลที่ทำให้ผู้อ่านเข้าใจสภาพสังคมของประเทศเวียดนามมากขึ้น ผู้เขียนหนังสือทั้งสองเล่มยังมีความเห็นที่ตรงกันในเรื่อง ชาวเวียดนามเป็นคนขยัน ไม่ว่าจะป็นเด็กนักเรียนที่ขยันเข้าห้องสมุดอ่านหนังสือ หรือวัยทำงานที่มักจะตื่นขึ้นมาทำงานตั้งแต่เช้ามืดเพื่อที่จะมีเวลาที่จะทำงานได้หลายอย่างในหนึ่งวัน โดยที่คนเวียดนามมีแนวคิดว่าจะมุ่งพัฒนาชาติให้เจริญก้าวหน้าต้องเริ่มจากการพัฒนาตนเองก่อนและแนวคิดที่จะมุ่งพัฒนาชาติให้เจริญก้าวหน้าต้องเริ่มจากการพัฒนาตนเองก่อนนี้เอง ทำให้ชาวเวียดนามไม่สนใจเรื่องเล็กน้อยที่จะทำให้เกิดการทะเลาะ ทุกคนสนใจแค่การทำหน้าที่ของตนเองเท่านั้น

ไค้ชาวเวียดนามทุกคนเล่าว่าชาวเวียดนามขยันขันแข็ง ที่ดินรอบบ้านไม่ปล่อยให้ว่าง พอปลูกอะไรไค้ก็ต้องปลูก เมื่อเศรษฐกิจในครอบครัวมั่นคงเศรษฐกิจของชาติจะมั่นคง ทุกคนมุ่งไปข้างหน้าเพื่อจะก้าวข้ามอดีตอันน่าขมขื่นในช่วงสงคราม

(ประชาคม ลูนาซัย 2557 : 111-112)

สังเกตว่าทุกครั้งที่เรือจอดตามสถานที่ต่างๆจะมีการชนกันเกิดขึ้นแต่ก็ไม่มีการถือโทษเอาความใด ๆ หรือแม้แต่ผู้คนที่ด้วยกันเองต่างชนเบียดเพื่อขอทางผ่านไปถ้าเป็นที่ไทยคงยอมกันไม่ได้แต่ที่เวียดนาม แต่ที่นี้มีกติการ่วมกันชนเขาชนเราเป็นเรื่องเล็กน้อยเท่านั้นสำหรับคนที่เวียดนาม

(ประชาคม ลูนาซัย 2557:221)

นักศึกษาที่นี้ต่างกันจนเห็นได้ชัดกับที่เมืองไทย พวกเขามีความมานะและขยันหมั่นเพียรเป็นเยี่ยม หลังจากเรียนหนังสือแล้วส่วนใหญ่ไม่ได้ออกไปเที่ยวที่ไหน จะทบทวนหรือฝึกฝนการเรียนอยู่ห้องพัก ไม่เช่นนั้นก็ขลุกอยู่ที่ห้องสมุด การเที่ยวเตร่เฮฮาถือว่าเป็นสิ่งไร้สาระสำหรับพวกเขา ผมคิดเองว่าบางทีก็เพราะพวกเขาไม่มีเงินเที่ยวเตร่ อีกทั้งนครฮานอยก็ยังไม่ค่อยเน้นความเจริญทางวัตถุ สถานที่ท่องเที่ยวจึงไม่ค่อยมี นอกจากร้านคาราโอเกะที่เรียงรายอยู่ตามแนวถนน

(ทศนาวดี 2555 : 61-62)

ระหว่างทางเธอเล่าให้ผมฟังว่าเมื่อวานเธอไม่ว่างเนื่องจากไปสอนพิเศษให้แก่เด็กคนหนึ่งเป็นวิชาภาษาอังกฤษซึ่งแม่เขาจ้างวันละ 20,000 ค่ง โดยใช้เวลา 2 ชั่วโมงสัปดาห์หนึ่งสอน 2 วันก็นับว่าเป็นการหารายได้ที่ดีมีประโยชน์ต่อตนเองด้วยผมทราบว่ามีนักศึกษาหลายคนที่ทำรายได้โดยการสอนพิเศษอย่างจินดา

(ทัศนาวดี 2555 : 80)

จากตัวอย่างสรุปได้ว่าหนังสือทั้งสองเล่มสะท้อนให้เห็นถึงสภาพสังคมในประเทศเวียดนาม สาเหตุที่ชาวเวียดนามตื่นเช้าและขยันทำงาน มีงานอะไรที่ทำได้ก็ทำ เป็นเพราะต้องการหนีจากความยากลำบากที่เคยพบเจอเมื่อครั้งประเทศเกิดสงครามและต้องการมีชีวิตที่ดีขึ้น นอกจากนี้ หนังสือทั้งสองเล่มยังสะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมที่ผู้เขียนรู้สึกไม่คุ้นเคยและรู้สึกสนใจอีกด้วย เช่น การนอนกลางวันของผู้เขียนรู้สึกแปลกใจและไม่คุ้นเคย นอกจากนี้ผู้เขียนยังได้เข้าร่วมงานวันเกิดของนักเรียนชาวเวียดนามทำให้เห็นความแตกต่างและเกิดการเปรียบเทียบกับงานวันเกิดที่ไทย และได้มีโอกาสพบเห็นซิกโลหรือรถสามล้อที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวเวียดนามที่รูปร่างหน้าตาแตกต่างจากของประเทศไทย ผู้เขียนยังได้มีโอกาสได้พ้อเห็นชุดประจำชาติซึ่งเป็นวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวเวียดนาม

การนอนกลางวันของชาวเวียดนาม คาดว่าวัฒนธรรมนอนกลางวันของชาวเวียดนามเริ่มมีมาตั้งแต่ประเทศเวียดนามตกเป็นอาณานิคมของฝรั่งเศส ฝรั่งเศสเป็นผู้นำวัฒนธรรมนี้เข้ามาเพราะที่ประเทศฝรั่งเศสหลังจากพักเที่ยงแล้วก็ต้องนอนกลางวันเช่นเดียวกันประเทศไทยไม่ได้มีวัฒนธรรมเช่นนี้ ดังนั้นผู้เขียนจึงรู้สึกแปลกใจและไม่คุ้นเคย ตัวอย่างเช่น

เมื่อเดินทางมาถึงที่พักเรียบร้อยอาจารย์ขอตัวไปงีบก่อน ทำให้ผู้เขียนรู้วัฒนธรรมที่แปลกหนึ่งอย่างของเวียดนามคือการงีบตอนกลางวัน แต่ผู้เขียนยังไม่คุ้นเคยจึงไม่ได้งีบตอนกลางวัน

(ทัศนาวดี 2555 : 5)

วัฒนธรรมการจัดงานวันเกิดของนักศึกษาที่เวียดนาม ซึ่งผู้เขียนกล่าวว่า เป็นวัฒนธรรมที่ค่อนข้างแตกต่างจากประเทศไทยมีความเรียบง่ายและไม่หรูหรา เป็นเพียงการไปร่วมอวยพรเท่านั้น แสดงให้เห็นถึงความเรียบง่าย นอกจากนี้ยังเห็นถึงความประหยัดของชาวเวียดนามเพราะเคยผ่านความลำบากจากสงครามมา อะไรที่สามารถประหยัดได้ก็จะประหยัดเพราะไม่อยากจะกลับไปลำบากอีก ตัวอย่างเช่น

หลังเลิกเรียนทุกคนมาพร้อมกันที่ห้องของปัญญาเพื่อจัดงานวันเกิดให้กับปัญญาผู้เขียนเองก็ตามมาด้วยเพราะอยากรู้วัฒนธรรมการจัดงานวันเกิดของเวียดนาม ห้องของปัญญาเป็นห้องเช่าแคบ ๆ ภายในห้องมีเครื่องใช้ง่าย ๆ เพื่อนำของ

ขวัญหนึ่งชั้นมามอบให้ในนามของห้องพร้อมกับดอกกุหลาบสีแดง งานวันเกิดจัดขึ้นอย่างง่าย ๆ ใช้เวลาไม่นาน มีการร้องเพลงอวยพรวันเกิดแบบฝรั่งแต่ไม่มีเค้กและอาหารหรูหราทุกคนมาอวยพรด้วยใจและเดินทางกลับ

(ทัศนาวดี 2555 : 43)

การแต่งกายด้วยชุดประจำชาติ อ้าวหญ่าย เป็นชุดนักศึกษาและใส่ในชีวิตประจำวัน การแต่งกายด้วยชุดประจำชาตินอกจากจะเพื่อแสดงถึงความเท่าเทียมกันของทุกคนในสังคม การแต่งกายด้วยชุดประจำชาติยังเป็นอีกหนึ่งเครื่องมือที่เหล่าประเทศที่พึ่งเป็นอิสระจากอาณานิคมใช้เพื่อเป็นเครื่องมือในการสร้างเอกลักษณ์ให้กับประเทศชาติของตน ตัวอย่างเช่น

ไปถึงมหาวิทยาลัยตอนบ่ายโมงเศษบรรยากาศเป็นกันเองนักศึกษาหญิงส่วนมชุดประจำชาติ อ้าวหญ่าย สีชมพูอ่อน ส่วนนักเรียนชายสวมเสื้อเชิ้ตสีแดงเลือดหมู

(ทัศนาวดี 2555 : 17)

ความนิยมของนักท่องเที่ยวที่ได้มาเยือนเวียดนามผนวกกันกระแสชาตินิยมหลังสงคราม เราจึงเห็นสาวเวียดนามในชุดอ้าวหญ่ายในแทบทุกหนทุกแห่งรวมทั้งเวทีประกวดสาวงามระดับนานาชาติ ทุกวันนี้ชุดอ้าวหญ่ายได้พัฒนาจากรูปแบบดั้งเดิมทั้งสีสันเนื้อผ้าและรูปทรงให้สวยงามยิ่งขึ้น นักออกแบบบางคนก็นำไปประยุกต์ให้โปร่งบางเนื้อเสริมเสน่ห์ให้ผู้สวมใส่ในอีกรสนิยมหนึ่ง ผมเคยสะดุดหูกับคำว่าประจำชาติครั้งมาประมวลจากภาพที่เห็นผ่านตาครั้งนี้ไม่ใช่เรื่องพูดเล่นแบบมก่ง่ายหากแฝงด้วยจุดมุ่งหมายลึกลับทีเดียว

(ประชาคม ลุนาชัย 2557:194)

ซิกโลหรือรถสามล้อปัจจุบันในเวียดนามเหลืออยู่น้อยเต็มที ชาวบ้านส่วนใหญ่ก็เปลี่ยนไปใช้รถจักรยานยนต์ ซิกโลจึงมีไว้สำหรับพานักท่องเที่ยวชมเมืองเป็นส่วนใหญ่ซึ่งก็ไม่ได้แตกต่างจากประเทศไทยมากนัก ที่แตกต่างและทำให้ผู้เขียนรู้สึกสนใจคือ รูปร่างหน้าตาและสีสันที่สดใสดูมีชีวิตชีวาว่าสามล้อประเทศไทย

เจ้าซิกโลและสารถีเป็อนฝุ่นตามริมถนนของเมืองเว้บ้างจอดเข้าคิวรอผู้โดยสารเป็นกลุ่มก้อนบ้างจอดโดดเดี่ยวบนทางเท้า สารถีรับจ้างจะตะ โคนร้องเรียกผู้โดยสารเห็นหน้าตาทำทางเป็นคนไทยก็จะบอกราคาเป็นเงินบาท เทียบกับสามล้อที่เหลืออยู่ในประเทศไทยเจ้าซิกโล คู่มือจิตวิญญาณและเอกลักษณ์มากกว่าหลายเท่าโดยเฉพาะเบาะผ้าลายสีสดสวยเตะตาทีเดียว แต่ด้านความปลอดภัยสามล้อไทยดีกว่าอย่างไม่ต้องสงสัยค่าที่คนถีบอยู่ข้างหลังผู้โดยสารอยู่หน้าแบบเดียวกับสามล้อภาคใต้และมาเลเซีย

(ประชาคม ลุนาชัย 2557:46)

สภาพสังคมของประเทศเวียดนามที่ศึกษาจากหนังสือทั้งสองเล่ม เห็นว่าเมืองในประเทศเวียดนามยังไม่ได้มีความเจริญทางวัตถุและยังไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกเช่นห้างสรรพสินค้า สถานบันเทิง หอมน้ำสาธารณะ มากนัก เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศไทย เช่น

นักศึกษาที่ไม่เที่ยวเตร่หลังเลิกเรียนอีกเหตุผลหนึ่งนอกจากความขยันและประเทศเวียดนามไม่มีห้างสรรพสินค้า หรือที่ท่องเที่ยวมากนัก นอกจากนี้ที่อำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวอย่างห้องน้ำก็ไม่ได้มีบริการเป็นจำนวนมากและต้องเสียเงินเพิ่มเติมถ้าหากต้องการจะใช้ห้องน้ำ

นักศึกษาที่นี้ต่างกันจนเห็นได้ชัดกับที่เมืองไทยพวกเขามีความมานะและขยันหมั่นเพียรเป็นเยี่ยมหลังจากเรียนหนังสือแล้วส่วนใหญ่ไม่ได้ออกไปเที่ยวที่ไหนจะทบทวนหรือฝึกฝนการเรียนอยู่ห้องพัก ไม่เช่นนั้นก็ขลุกอยู่ที่ห้องสมุด การเที่ยวเตร่เฮฮาถือว่า เป็นสิ่งไร้สาระสำหรับพวกเขาผมคิดเองว่า บางทีก็เพราะพวกเขาไม่มีเงินเที่ยวเตร่ อีกทั้งนครฮานอยก็ยังไม่ค่อยเน้นความเจริญทางวัตถุสถานที่ท่องเที่ยวจึงไม่ค่อยมีนอกจากร้านค้าราโอเกะที่เรียงรายอยู่ตามแนวถนน

(ทศนาวดี 2555:61-62)

ผมนึกถึงห้องน้ำตามปั้มน้ำมันในไทย ที่ห้องน้ำแข่งกันสวยและสะอาดไม่เคยเก็บเงินผู้ผ่านทางแม้แต่สลึงเดียว ต่างจากเวียดนามห้องน้ำเก่า ๆ แคมกลิ่นพอๆกับที่หมาเยี่ยวในเมืองไทยต้องจ่ายค่าปลดเบาคคนละประมาณห้าบาท

(ประชาคม ลุนาชัย 2557:84)

จากตัวอย่างดังกล่าวหนังสือทั้งสองเล่ม สะท้อนให้เห็นสภาพสังคมวัฒนธรรมเชื่อมโยงไปถึงสาเหตุที่เกิดวัฒนธรรมและสภาพสังคมแบบนั้น ๆ เช่น การนอนกลางวันของชาวเวียดนาม การแต่งกายด้วยชุดประจำชาติ หรือลักษณะนิสัยที่เป็นคนขยันเรียน ทำงาน และประหยัดอดออม วัฒนธรรมของชาวเวียดนามที่กล่าวมาล้วนเป็นผลที่เกิดขึ้นจากสงครามและการเข้ายึดครองประเทศเวียดนามของชาติตะวันตก แสดงให้เห็นถึงความเจ็บปวดและการต่อสู้เพื่อไม่ให้ตัวเองถูกกดขี่หรือกลับไปลำบากอีกเหมือนครั้งเกิดสงคราม

ด้านวิถีชีวิตของชาวเวียดนาม

หนังสือเรื่องเวียดนามแผ่นดินหลังสงคราม ในความงาม และความหมาย และเรื่องฮานอยรอยอดีต สะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวเวียดนามในจังหวัดต่าง ๆ ที่ผู้เขียนทั้งสองคนเดินทางไป เช่น ด้านยานพาหนะและการจราจร ด้านอาหารและสถานที่ในชีวิตประจำวัน ซึ่งวิถีชีวิตดังกล่าวสามารถแสดงออกถึง ทศนคติหรือแนวคิดในการดำเนินชีวิตของคนเวียดนามในแต่ละพื้นที่ด้วย

ด้านยานพาหนะและการจราจร ยานพาหนะที่ผู้เขียนทั้งสองคนพบเห็นมากที่สุดในประเทศเวียดนาม คือ จักรยานยนต์และจักรยานซึ่งมีอยู่เต็มท้องถนน การจราจรที่เวียดนามค่อนข้างติดขัดเพราะนอกจากรัฐบาลจะจำกัดความเร็วในการใช้ยานพาหนะแล้ว การที่มีรถจักรยานยนต์เต็มถนนทำให้รถยนต์เคลื่อนตัวได้ยาก นอกจากนี้ถนนในเวียดนามส่วนใหญ่เป็น

ตลกขบขันเล็กๆ นอกจากนี้นี้ระบบขนส่งสาธารณะในเวียดนามนอกจากรถเมล์แล้วก็ยังไม่มีตัวเลือกอื่น ดังนั้นประชาชนนิยมใช้รถจักรยานและจักรยานยนต์มากกว่าเพราะคล่องตัวสามารถเข้าออกซอยเล็กและหลบหลีกกรวดต่าง ๆ ได้สะดวกและรวดเร็วกว่า

เมื่อถึงเวลานัดหมายก็เริ่มออกเดินทางทันที บนท้องถนนเต็มไปด้วยรถจักรยานและรถจักรยานยนต์ เมื่อออกจากเขตเมืองจึงได้สัมผัสกับบรรยากาศของชนบทอย่างเต็มที่มีทุ่งนาอยู่ยาวสองข้างทาง

(ทัศนาวดี 2555: 4)

เมื่อเข้าเขตเวียดนามสังเกตเห็นว่ายานพาหนะในเวียดนามที่สังเกตเห็นได้มากที่สุดคือรถจักรยานยนต์ รองลงมาคือรถจักรยานยนต์มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้น นอกจากนี้การจราจรที่เวียดนามเป็นอย่างวุ่นวาย มีการปาดหน้า หรือเบียดรถคันอื่นหรือบีบแตรใส่กันเป็นปกติ

(ประชาคม ลุนาชัย 2557: 6)

ด้านวิถีชีวิตประจำวัน จากในหนังสือได้แสดงให้เห็นถึงชีวิตประจำวันของชาวเวียดนามตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น ตลาด จากหนังสือเรื่อง ฮานอยรอยอดีต ตลาดในเวียดนามที่ผู้เขียนได้เดินทางไปเป็นเพียงตลาดที่แม่ค้าของมาวางขายข้างถนนเท่านั้น แต่ผู้คนก็ออกมาจับจ่ายอย่างเป็นปกติ แม้ตลาดจะไม่ได้มีลักษณะเป็นสิ่งก่อสร้างถาวรเหมือนหลายตลาดในไทย ส่วนเรื่อง เวียดนาม แผ่นดินหลังสงคราม ในความงาม และความหมาย ผู้เขียนไม่ได้มีโอกาสไปตลาดสดที่ชาวบ้านจับจ่ายใช้สอยกันในชีวิตประจำวัน ที่ผู้เขียนเดินทางไปเป็นถนนละลายทรัพย์หรือถนน 36 ซึ่งเป็นถนนที่ส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวไปเดินซื้อของฝากเท่านั้น

ปัญญามาเพื่อสอบถามว่าอยากจะไปซื้ออะไรที่ตลาดไหมเขาจะเป็นคนพาไป ผมที่กำลังจะรับประทานอาหารเช้าเป็นโจ๊กสำเร็จรูปและกาแฟจึงชวนปัญญาทานด้วยกันแล้วจึงค่อยออกไปตลาด ตลาดเช้าอยู่ติดกับริ้วหลังหอพักเป็นแม่ค้าหาบเร่หน้าของมาวางริมถนน

(ทัศนาวดี 2555: 17)

ผมสัมผัสถนน 36 ในบ่ายวันถัดมา ขณะที่คนอื่น ๆ เลือกซื้อของที่พวกเขาสนใจ และน่าจะใช้เวลาานพอสมควร เพื่อไม่ให้ตัวเองว่างเปล่าอยู่กับความเบื่อหน่าย ผมจึงพาตัวเองเดินชมร้านรวงต่าง ๆ แม้จะเป็นวันหยุด แต่ผู้คนตามถนนไม่หนาแน่นเหมือนตอนกลางคืน ส่วนใหญ่เป็นชาวต่างชาติ ชาวเวียดนามก็มีเพียงหาบเร่และคนเดินสายขายของที่ระลึก

(ประชาคม ลุนาชัย 2557: 276)

จากตัวอย่าง แสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตของชาวเวียดนามที่ยังไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวก หรือสถานที่พักผ่อนที่ชัดเจนมากนัก เช่น ตลาดส่วนใหญ่ก็เป็นเพียงแม่ค้าหาบเร่

ไม่ได้มีตลาดเป็นหลักแหล่งชัดเจน อาจเป็นเพราะประเทศเวียดนามพึ่งผ่านสงครามมาได้ไม่นาน และผลจากสงครามทำให้บ้านเมืองแทบจะต้องสร้างทุกอย่างขึ้นมาใหม่ทั้งหมดทำให้ยังไม่มีอะไรที่เป็นหลักแหล่งชัดเจนมากนัก

8.2 ทักษะคดีของผู้เขียนเรื่องเวียดนามแผ่นดินหลังสงคราม ในความงาม และความหมาย และเรื่องฮานอย รอยอดีต ที่มีต่อสถานที่และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นที่ประเทศเวียดนาม

ทักษะคดีของผู้แต่ง ก็เป็นสิ่งสำคัญที่ผู้อ่านสารคดีไม่ควรมองข้าม เพราะสารคดีนั้น ๆ จะน่าอ่านหรือไม่ขึ้นอยู่กับ การแสดงทักษะคดีที่เที่ยงธรรมของผู้แต่งด้วย (บุษกร แพบารุง 2542 : 20) ดังนั้นทักษะคดีของผู้เขียนเรื่องเวียดนามแผ่นดินหลังสงคราม ในความงาม และความหมาย และเรื่องฮานอย รอยอดีต ที่แสดงออกมาในหนังสือทั้งสองเล่มจึงทำให้น่าสนใจและได้ให้แง่มุมของ ประเทศเวียดนามที่แตกต่างกัน ด้วยวัตถุประสงค์ในการเดินทางที่แตกต่างกันทำให้สถานที่ในการเดินทางและสถานการณ์ ทำให้ทั้งสองเรื่องผู้เขียนแสดงทักษะคดีในเรื่องแตกต่างกันออกไป

ประชาคม ลุนาชัย ผู้เขียนเรื่องเวียดนาม แผ่นดินหลังสงคราม ในความงาม และความหมาย เดินทางท่องเที่ยวที่ประเทศเวียดนาม ทุกภูมิภาคตามสถานที่ท่องเที่ยวของภูมิภาคนั้น ๆ การแสดงอารมณ์และความคิดเห็นจึงเกี่ยวกับสถานที่ที่เดินทางไปและผู้คนี่ร่วมเดินทางหรือพบเจอตามสถานที่นั้น ๆ โดยผู้เขียนมักจะรู้สึกเข้าใจและเห็นอกเห็นใจเพราะคิดว่าประเทศเวียดนาม เป็นประเทศที่ผ่านสงครามและความยากลำบากมามาก และกำลังพัฒนาประเทศให้ก้าวไปข้างหน้า โดยความคิดเห็นและความรู้สึกของผู้เขียนสามารถแบ่งออกเป็น ดังนี้

8.2.1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับร่องรอยอารยธรรมที่ชาติตะวันตกทิ้งไว้ เช่น

เมืองดาลัด ผู้เขียนได้เดินทางไปเมืองดาลัด เป็นเมืองต่างอากาศ แก่แก่อากาศหนาวเย็น ที่นี้มีดอกซากุระ หน้าตาไม่เหมือนดอกซากุระเท่าไรเพราะสภาพอากาศ ดอกซากุระเข้ามาในเมืองดาลัดได้เพราะอาณานิคมตะวันตกนำมาปลูก ผู้เขียนคิดว่าเหมือนกับเมืองดาลัดที่แม้จะมีหน้าตาเหมือนกับยุโรปแต่ก็ยังมิกลืนอายุของประเทศเวียดนามยังมีจักรยานยนต์เต็มท้องถนน ซากุระก็เช่นเดียวกันแม้จะเป็นซากุระแต่เมื่อนำมาปลูกในสภาพที่ไม่เหมาะสมจึงทำให้ไม่เหมือนซากุระ ต่อให้อาณานิคมตะวันตกจะพยายามทำให้เวียดนามเป็นเมืองของยุโรปมากแค่ไหน แต่ก็ไม่สามารถปิดบังตัวตนที่แท้จริงของประเทศเวียดนามได้

แม้สามารถทำให้บางพื้นที่ของเวียดนามเป็นเหมือนยุโรปหรือมีส่วนคล้ายคลึงหรือต่อให้เนรมิตด้วยอำนาจเงินอำนาจทุนแค่ไหนเพียงใดเวียดนามก็ไม่อาจเป็นฝรั่งเศสด้วยรากอันแท้จริงถึงจะสามารถตกแต่งให้คล้ายทางกายภาพก็ทำได้แค่เลียนแบบหรือทำเทียมขึ้นมาจิตวิญญาณตะวันตกย่อมเป็นตะวันตกไม่อาจหลอมรวมกับตะวันออกเป็นเนื้อเดียวกันได้สนิท

(ประชาคม ลุนาชัย 2557 : 144)

เมือง โฮจิมินห์ เป็นเมืองหลวงของเวียดนามได้ครั้งยังไม่สามารถรวมประเทศได้ ผู้เขียนคิดว่า เมืองนี้มีกลิ่นอายความเป็นตะวันตกหลงเหลืออยู่มากไม่เพียงแต่ตึกราบ้านช่อง แต่ยังเป็นผู้คนทีกล้าแสดงความรักการอย่างเปิดเผยไม่เหมือนชาวเวียดนามในเมืองอื่น

ผ่านสวนสาธารณะหนุ่มสาวชาวเวียดนามเดินโอบกอดกันเป็นคู่ๆว่ากันว่าเมืองทางใต้ของเวียดนามเป็นเสรีนิยมก่อนสังคมนิยมจะเข้ามายึดครองหลายปีนอกจากสิ่งปลูกสร้างต่างๆแล้วค่านิยมและการใช้ชีวิตในรูปแบบตะวันตกก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ฝรั่งเศสและสหรัฐอเมริกาทิ้งไว้เป็นมรดกตกทอด

(ประชาคม ลุนาชัย 2557 : 177)

8.2.2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสงครามและผลกระทบที่เวียดนามเผชิญ

พิพธิภัยสงคราม เป็นแหล่งรวบรวมความเสียหายจากสงคราม ผู้เขียนเห็นชาวต่างชาติโดยเฉพาะชาวตะวันตกหลายคนเดินทางเข้ามาชม แล้วรู้สึกหดหู่มาก เพราะในรูปแต่ละรูปเกิดขึ้นจากชาวตะวันตกก่อสงคราม ชาวตะวันตกถ่ายภาพ เพื่อให้ชาวตะวันตกมาชม แต่ผู้ที่ได้รับความเดือนร้อนทรมาณกลับเป็นประเทศเวียดนามเอง

หลักฐานและประจักษ์พยานชัดเจน โหมน้ำแท้จริงของสงคราม เป็นเช่นไร ความโหดร้ายสะท้อนถึงจิตสำนึกและการกระทำของผู้ก่อ ฝรั่งสร้าง ฝรั่งถ่ายภาพไว้ ฝรั่งเดินทางมาเที่ยวชม แต่ฝรั่งได้คิดใหม่ว่านี่คือภาพเขียนของอาชญากรตัวจริงที่ได้ช่วยกันแต่งแต้มความโหดร้ายได้สมบูรณ์ยิ่ง และเมื่อที่วาดภาพความอัปลักษณ์แห่งมวลมนุษยชาตินี้ก็ได้กลายเป็นประเทมหอาอำนาจที่ยังเดินหน้าค้าสงครามเรื่อยไปไม่มีวันจบสิ้น

(ประชาคม ลุนาชัย 2557 : 201)

วัดเทียนมุ ผู้เขียนสังเกตเห็นรถออสตินสีฟ้าคันเก่าอยู่หนึ่งคัน ที่มีคนรุมถ่ายรูปอยู่ ผู้เขียนรู้สึกแปลกใจมากจึงกลับไปหาข้อมูลพบว่า รถคันนั้นเป็นรถของบุคคลสำคัญทางพระพุทธศาสนาเวียดนาม คือ เจ้าอาวาส กว่างด๊ก ที่เป็นผู้นำประท้วงและจุดไฟเผาร่างของตนเพื่อให้รัฐบาลไต้หวันยอมรับและเลิกกดขี่พุทธศาสนิกชน ผู้เขียนรู้สึกว่าเป็นเหตุการณ์ที่ขมขื่นเป็นอย่างมาก และรู้สึกว่าประเทศเวียดนามต้องต่อสู้อย่างมากกว่าจะได้รับอิสรภาพอย่างเช่นในปัจจุบัน

รถออสตินสีฟ้าคันเก่าแก่ที่จัดแสดงไว้ในวัดเทียนมุจึง สลักสำคัญอย่างยิ่ง ไม่เพียงเป็นอนุสรณ์แห่งวีรกรรมของพระรูปหนึ่งที่ประท้วงอำนาจรัฐที่ไม่เป็นธรรมหากสำคัญต่อพุทธศาสนิกชนและเสรีชนที่ไม่ยอมก้มหัวให้กับการปิดกั้นสิทธิเสรีภาพทั่วโลกไม่เพียงแต่ชาวเวียดนามเท่านั้น

(ประชาคม ลุนาชัย 2557 : 43)

8.2.3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับคนเวียดนาม

ผู้เขียนเรื่องเวียดนามแผ่นดินหลังสงคราม ในความงาม และความหมาย เดินทางไปประเทศเวียดนามในฐานะของนักท่องเที่ยว ชาวเวียดนามที่ผู้เขียนพบเจอหรือมีโอกาส ได้พูดคุยส่วนใหญ่เป็นไกด์นำเที่ยว หรือผู้คนที่พบเจอตามสถานที่ท่องเที่ยวที่ผู้เขียนเดินทางไป โดยตามความคิดเห็นของผู้เขียนจะคิดว่าชาวเวียดนามขยันทุกคนรู้หน้าที่และตั้งใจทำหน้าที่ของตน ไม่ก้าวก่ายกันหากไม่ได้ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน เช่น

รู้ซึ่งและตระหนักถึงสถานการณ์อันควรไม่ควร รู้จักบทบาทหน้าที่ของตัวเองวางตัวได้เหมาะสมเชิงผู้ใหญ่ใจดี ไม่ออกมาเดินเล่นบนถนนให้รถเฉี่ยว ไม่ออกไปวุ่นวายทางการเมืองจนระบอบการปกครองพังพินาศ คนเฒ่าของเวียดนามรู้จักตัวเองดี งานบางอย่างเป็นของคนหนุ่มคนสาว เมื่อแรงน้อยเคลื่อนไหวได้เชิงซ้าก็ไม่เอาวาจาไปก่อวาทกรรมให้เกิดชุดความคิดสำเร็จรูปอันดีและเต็มใจส่งมอบภาระหน้าที่ให้คนอื่นซึ่งเหมาะสมกว่ารับไปจัดการบริหารแทน

กลับถึงเมืองไทยผมนำภาพหญิงชราในสวนหลังบ้านไปอวดขยายใส่กรอบ แล้ววันหนึ่งผมก็มานั่งจ้องอย่างตั้งอกตั้งใจในช่วงที่ประเทศชาติอันเป็นที่รักของผมเกิดความวุ่นวายขึ้นกับหน่วยงานราชการบางแห่ง

(ประชาคม ลุนาชัย 2557 : 60)

จากตัวอย่างผู้เขียนได้ฟังคำบอกเล่าจากไกด์นำเที่ยวที่เล่าให้ฟังเกี่ยวกับเรื่องราวทำไมในเวียดนามจึงไม่ค่อยพบผู้สูงอายุอยู่ทั่วไปตามสถานที่ต่าง ๆ เพราะผู้สูงอายุชาวเวียดนามรู้สึกที่ไม่ควรออกไปให้เกิดความวุ่นวาย หน้าที่ในการทำงานพัฒนาประเทศเป็นของคนหนุ่มสาว ผู้เขียนเองก็สะท้อนมองกลับมายังประเทศไทยว่าที่เกิดความวุ่นวายเพราะอะไร

ทัศนาวดี ผู้เขียนเรื่องฮานอย รอยอดีต เดินทางไปประเทศเวียดนามเพื่อไปทำงาน โดยเป็นอาจารย์สอนภาษาไทยให้นักเรียนชาวเวียดนาม การเดินทางของผู้เขียนเรื่องนี้ส่วนใหญ่จะอยู่ที่เมืองฮานอย ซึ่งเป็นเมืองที่ผู้เขียนปฏิบัติงานอยู่ ความคิดเห็นและความรู้สึกของผู้เขียนส่วนใหญ่จึงเกี่ยวข้องกับประสบการณ์และสถานที่ในเมืองฮานอยและประสบการณ์ในการทำงานของเขา

8.2.4. ความรู้สึกของผู้เขียนเมื่ออยู่เวียดนาม

ผู้เขียนได้รับคำสั่งให้มาปฏิบัติหน้าที่ที่เวียดนามอย่างกะทันหัน ผู้เขียนจึงรู้สึกไม่พร้อมและคิดถึงบ้านอยู่บ่อยครั้ง

ท่ามกลางความรู้สึกหวนหาอาลัยนานับการเครื่องบินของสายการบินไทยลำที่เขียนอักษรไทยบนส่วนหัวว่า “ จันทบุรี ” ก็พาผมบินลัดฟ้าจากเมืองไทยมุ่งสู่กรุงฮานอยของเวียดนามซึ่งการจากบ้านเกิดเมืองนอนไปเป็นแรมปีในคราวนี้ในความรู้สึกของผมเต็มไปด้วยความหมองหม่นและสับสนกับภาพข้างหน้าของชีวิตที่ยากจะคาดเดาได้

(ทัศนาวดี 2555 : 11)

อย่างไรก็ตามแม้ผู้เขียนทั้งสองคนมีวัตถุประสงค์ในการเดินทางและสถานที่แตกต่างกัน แต่นักเขียนทั้งสองมีความความคิดเห็นเกี่ยวกับประเทศเวียดนามและชาวเวียดนามตรงกันในบางเรื่อง ดังนี้

เรื่อง นิสัยของชาวเวียดนาม ผู้เขียนทั้งสองคนต่างมีความเห็นตรงกันว่าชาวเวียดนามเป็นคนขยันเรียนและทำมาหากินเพราะเคยผ่านความลำบากจากสงครามมา จึงอยากมีชีวิตที่ดีขึ้น เช่น

ชาวประมงที่มุยแวน ตอนสายผู้เขียนออกเดินทางพร้อมขณะตัวรผ่านหมู่บ้านชาวประมงที่มีแต่เรือเปล่าจอดอยู่ ไกด์บอกว่าชาวประมงที่นั่นตื่นออกทะเลตั้งแต่เช้ามืดสาย ๆ ก็ไปรับจ้างทำอย่างอื่นต่อ ชาวเวียดนามขยันมีอะไรที่ทำได้ก็ทำเพราะถือคติว่า ถ้าเศรษฐกิจในครอบครัวดี เศรษฐกิจประเทศก็จะเจริญ ผู้เขียนคิดว่าชาวเวียดนามที่ตั้งใจทำงานขยันเพราะว่ามีเป้าหมายเดียวกันคือการพัฒนาชาติให้เจริญไม่กลับไปลำบากอีก

จากรุ่งเช้ามาถึงยามสายแดดแรง ผมไม่อาจประเมินได้ว่าชาวประมงเวียดนามในเมืองมุยแวนเสียเหงื่อไปกี่หยาด เช้ามืดที่เป็นอนก้นอายน้ำเค็มและน้ำค้าง จนมาถึงหยาดเหงื่อเพียง ๆ ที่รินรดร่างกายไม่หยุด การทำงานของพวกเขาจึงดำเนินเรื่อยไป ผมได้กลิ่นเหงื่อ กลิ่นชีวิต กลิ่นความหวัง อบอวลอยู่รอบ ๆ สะพานปลา เป็นความงามที่เปี่ยมไปด้วยความหมาย ในสังคมที่ยังขาดแคลนวัตถุ

(ประชาคม ลุนาชัย 2557 : 113)

นักเรียนที่ประเทศเวียดนามตามความเห็นของผู้เขียนเรื่อง ฮานอขรอยอดคิด เป็นนักเรียนที่ขยันและตั้งใจเรียน เลิกเรียนก็ไม่ได้ไปเที่ยวเตร่ทุกคนกลับบ้าน ทบทวนบทเรียน ผู้เขียนจึงรู้สึกว่่านักเรียนเวียดนามขยันกว่านักเรียนไทย

นักศึกษาที่นี้ต่างกันจนเห็นได้ชัดกับที่เมืองไทย พวกเขามีความมานะและขยันหมั่นเพียรเป็นเยี่ยม หลังจากเรียนหนังสือแล้วส่วนใหญ่ไม่ได้ออกไปเที่ยวที่ไหน จะทบทวนหรือฝึกฝนการเรียนอยู่ห้องพัก ไม่เช่นนั้นก็ขลุกอยู่ที่ห้องสมุด การเที่ยวเตร่เฮฮาถือว่าเป็นสิ่งไร้สาระสำหรับพวกเขา ผมคิดเองว่าบางทีก็เพราะพวกเขาไม่มีเงินเที่ยวเตร่ อีกทั้งนครฮานอก็ยังไม่ค่อยเน้นความเจริญทางวัตถุ สถานที่ท่องเที่ยวจึงไม่ค่อยมี นอกจากร้านคาราโอเกะที่เรียงรายอยู่ตามแนวถนน

(ทศนาวดี 2555 : 61-62)

8.2.5. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนเวียดนาม

ผู้เขียนเรื่องฮานอยรอยอดีต ไปเวียดนามเพื่อปฏิบัติหน้าที่สอนภาษาไทยให้กับนักศึกษาชาวเวียดนาม ดังนั้นผู้เขียนจึงได้มีการแสดงความคิดเห็นเปรียบเทียบการศึกษาของไทยกับเวียดนาม เช่น

การเรียนการสอนก็เริ่มขึ้นดูระยะเวลายาวเหยียด 4 ชั่วโมงต่อครั้ง แล้วผมเริ่มวางแผนในการจัดช่วงของการเรียนการสอนเพราะไม่เคยสอนติดกันยาวนานแบบนี้ อาจารย์เล่าบอกว่า หลังสองคาบแล้วจะมีเวลาให้นักศึกษาพักกิจกรรมการเรียนการสอน จะมีการฝึกทักษะทางภาษาทั้งพูดฟังอ่าน เขียนซึ่งดูจะไม่เป็นปัญหาสำหรับผมแต่อย่างใดเนื่องจากส่วนใหญ่สื่อสารภาษาไทยเบื้องต้นได้กันแล้ว

(ทัศนาวดี 2555 : 33)

จากตัวอย่างผู้เขียนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่เวียดนาม ที่ยาวติดกันสี่ชั่วโมง ผู้เขียนรู้สึกไม่คุ้นเคยจึงต้องกลับไปเตรียมการสอนให้เข้ากับการเรียนการสอนที่ประเทศเวียดนาม

8.2.6. ความคิดเห็นเกี่ยวกับนักเรียนเวียดนาม

นอกจากการเรียนการสอน ผู้เขียนยังได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนักเรียนชาวเวียดนามที่ผู้เขียนได้สอน และใช้ชีวิตคลุกคลีอยู่ด้วยขณะอาศัยอยู่ที่เวียดนาม เช่น

นักศึกษาที่นี้ต่างกันจนเห็นได้ชัดกับที่เมืองไทยพวกเขามีความมานะและขยันหมั่นเพียรเป็นเยี่ยมหลังจากเรียนหนังสือแล้วส่วนใหญ่ไม่ได้ออกไปเที่ยวที่ไหนจะทบทวนหรือฝึกฝนการเรียนอยู่ห้องพัก ไม่เช่นนั้นก็จะลุกอยู่ที่ห้องสมุด

(ทัศนาวดี 2555:61-62)

จากตัวอย่างผู้เขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนักเรียนเวียดนามว่าแตกต่างจากนักเรียนไทย มีความขยันไม่ค่อยเที่ยวเล่น

8.3 กลวิธีทางภาษา

กลวิธีการเขียน มีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะสามารถทำให้ผู้อ่านมีอารมณ์ร่วมและเห็นด้วยกับความคิดของผู้เขียน นอกจากนี้ยังทำให้ผู้อ่านรู้สึกเพลิดเพลินอีกด้วย

จากหนังสือสารคดีเรื่องเวียดนามแผ่นดินหลังสงคราม ในความงาม และความหมาย และเรื่องฮานอยรอยอดีต ผู้เขียนทั้งสองมีกลวิธีในการเขียนที่แตกต่างกันอย่างชัดเจนจากการศึกษาพบว่า กลวิธีการเขียน เรื่องเวียดนามแผ่นดินหลังสงคราม ในความงาม และความหมายมีดังนี้

8.3.1. การเล่าถึงภูมิหลังหรือวัฒนธรรมของประเทศเวียดนาม
เพื่อให้เกิดความเข้าใจ

ผู้เขียนมักจะเล่าเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นขณะผู้เขียน
เดินทางท่องเที่ยวที่เวียดนามซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นไปในเชิงลบ แล้วผู้เขียนจึงอธิบายวัฒนธรรมหรือ
ความเป็นมาที่ทำให้คนเวียดนามเป็นเช่นนี้ ทำให้ผู้อ่านรู้สึกเข้าใจและเห็นอกเห็นใจ ไม่รู้สึกโกรธ
ไปกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น

ผมทำไปเพราะความโมโหแรงของไหลจึงไม่เป็น
ธรรมชาติคิดว่าอาจถึงขั้นชกต่อยกับเจ้าถิ่นเป็นแน่แท้เป็นไงเป็นกัน เพราะเกือบจะเหลืออดเต็มที่แล้ว ครั้นหัน
กลับไปจ้องหน้าคู่กรณีหนุ่มเวียดนามอิมและผกหัวให้ผมเป็นเชิงไม่ถือโทษรอยยิ้มและท่าทีของเขาช่วยให้
อารมณ์ของผมเย็นลงอย่างรวดเร็ว ละอายใจที่ทำในสิ่งที่ไม่เหมาะสมเพราะความโกรธพร้อม ทั้งเตือนตัวเองว่า
เมื่อเดินทางมาเที่ยวประเทศของคนอื่นผมก็ต้องใส่ใจศึกษาประเพณีปฏิบัติและวัฒนธรรมของพวกเขา แต่การใช้
ไหลกระแทก เสียดตัวหาช่องเพื่อแซงขึ้นหน้า ไม่มีอะไรเป็นการอื้อแรงแย่งอย่างตรงไปตรงมา เมื่อคนเวียดนามไม่เคย
โกรธกัน ผมมาจากไหนถึงจะต้องไปถือสาหาความ

(ประชาคม ลุนาชัย 2557 : 225)

จากตัวอย่างผู้เขียน โคนชนกระแทกไหลหลายครั้ง
ขณะที่กำลังเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยว ซึ่งโดยลักษณะนิสัยของชาวไทยแล้วหากชนไหลกลับก็ต้องมี
อารมณ์โมโหผู้เขียนเองก็รู้สึกเช่นนั้นในตอนแรกจึงกระแทกไหลกลับคืน แต่ชาวเวียดนามนอกจาก
ไม่ได้โกรธแล้วยังยิ้มให้ ผู้เขียนจึงคิดว่าเป็นวัฒนธรรมของประเทศเวียดนาม เมื่อเราไปเที่ยว
บ้านเมืองอื่นก็ควรทำความเข้าใจกับวัฒนธรรมของที่นั่น ๆ เมื่ออ่านในตอนแรกแม้จะรู้สึกโกรธแต่
เมื่อผู้เขียนอธิบายถึงวัฒนธรรมของประเทศเวียดนามจึงทำให้ผู้อ่านรู้สึกเข้าใจ

8.3.2. เปรียบเทียบกับประเทศไทย

การที่ผู้เขียนนำสถานที่ วัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชาวเวียดนาม
มาเปรียบเทียบกับของประเทศไทย ทำให้ผู้อ่านนึกภาพตามได้ง่ายรู้สึกใกล้ชิดและถูกคิดถึงข้อดี
หรือข้อเสียที่ประเทศไทยควรปรับปรุง เช่น

คำพูดที่น่าสมศัคดี่อยเดือนลูกทัวร์บ่อย ๆ ทำให้ผมหวนนึกถึง
ประสบการณ์ของตัวเองตอนเดินทางกลับไปเยี่ยมบ้านเกิด เมื่อถึงตัวเมืองยโสธรผมจะแวะเยี่ยมน้องสาวก่อนจาก
ขนส่งจังหวัดประมาณสองสามกิโลเมตร ปกติผมจะเดินชมวิวทิวทัศน์ไปอย่างไม่เร่งรีบแต่ในบางครั้งที่มาพร้อม
กระเป๋าหนัก ๆ แคมคืนที่ผ่านมายังมาล้นบรรดทัวร์ไม่ค่อยสนิทไม่อยากจะใช้บริการมอเตอร์ไซค์รับจ้าง ยามเช้า
อากาศเย็น ๆ นั่งสามล้อถีบดูจะเหมาะที่สุดไม่ได้ตกลงค่าบริการก่อนขึ้นรถ ถึงจุดหมายแล้วค่อยถามสารพัดเห็นผม
เป็นคนต่างถิ่นเลยขวยโอกาสโก่งราคา

(ประชาคม ลุนาชัย 2557 : 48)

จากตัวอย่างหัวหน้าไกด์ทัวร์ของผู้เขียนเตือนเรื่องการขึ้นชกโล้ของประเทศเวียดนามว่าอาจโดน โกงราคา ทำให้ผู้อ่านคิดถึงประเทศไทยว่าก็มีคนฉวยโอกาสกับคนต่างถิ่นเช่นเดียวกัน ทำให้ผู้อ่านสะท้อนถึงสิ่งที่เกิดขึ้นในประเทศตัวเองเช่นเดียวกัน

8.3.3. การเรียงลำดับการเขียนตามเวลาและสถานที่

ผู้เขียนเรื่องเวียดนามแผ่นดินหลังสงคราม ในความงาม และความหมาย เขียนโดยเรียงลำดับตามสถานที่และเวลาตามที่ได้เดินทางไปท่องเที่ยวเป็นลำดับ โดยผู้เขียนแบ่งหนังสือออกเป็นสามบทตามภูมิภาคของเวียดนามเรียงลำดับตามที่ได้เดินทางไป และในแต่ละภูมิภาคก็เรียงลำดับตั้งแต่เมืองที่ผู้เขียนเดินทางไปถึงเมืองแรกจนกระทั่งเดินทางกลับ ทำให้ผู้อ่านรู้สึกเหมือนได้เดินทางไปพร้อมกับผู้เขียนด้วย เช่น

ระยะทางเพียงสองร้อยห้าสิบกิโลเมตรจากท่าอากาศยาน โฮจิมินห์ซิตี้ มามุยเน่ใช้เวลาจนถึงแปดชั่วโมง คุณแมวหัวหน้าทัวร์ของเรากล่าวคำขอโทษครั้งแรกแล้วครั้งแรกเธอบอกว่าทุกที่มันไม่ช้า ขนาดนี้ไกด์ท้องถิ่นซึ่งแนะนำตัวในชื่อไทยว่าอัมพริบออกแรงช่วยคุณแมวทันทีเธอให้เหตุผลว่ารถอะซีเอ็นแต่ถนนเวียดนามยังแคบ เท่าเดิม รถแล่นผ่านถนนซึ่งสองฟากทางรถรุงรังไปด้วยตึกสร้างใหม่บางช่วงก็เป็นตัวถนนที่กำลังสร้างในส่วนต่อขยายนั้นเองกลายเป็นอุปสรรค

(ประชาคม ลุนาชัย 2557 : 107)

จากตัวอย่าง ผู้เขียนไม่เพียงบรรยายการเดินทางเรียงลำดับจากเมืองสู่อีกเมืองแต่ยังบรรยายถึงบรรยากาศสองข้างทางหรือสิ่งที่พบเห็น ทำให้ผู้อ่านสามารถจินตนาการตามได้และรู้สึกเหมือนเดินทางร่วมไปกับผู้เขียนด้วย

8.3.4. การกล่าวอ้างข้อความ

ผู้เขียนเรื่องเวียดนามแผ่นดินหลังสงคราม ในความงาม และความหมาย ใช้การกล่าวอ้างถึงวิถีที่เขาเคยได้ยิน ทำให้ผู้อ่านรู้สึกสะท้อนใจและเข้าถึงความรู้สึกของผู้เขียน นอกจากนี้ยังรวมไปถึงข้อเท็จจริงและรู้สึกเห็นใจชาวเวียดนามตามที่คุณเขียนรู้สึก เช่น

วิถีหนึ่งซึ่งเป็นเหมือนปรัชญาแห่งสงครามผุดขึ้นมาในใจผม ไม่มีคำว่าปราณีแต่สงครามอะไรที่อนุญาตให้อีกฝ่ายสังหารผู้ที่ไม่มีอาวุธไม่มีทางต่อสู้และไม่ใช่งองกำลังตั้งคำถามในใจแล้ว ผมก็ไล่สายตาไปตามภาพศพและผู้บาดเจ็บล้มตายด้วยความรู้สึกถอนใจ

(ประชาคม ลุนาชัย 2557 : 198)

จากตัวอย่างผู้เขียนได้เดินทางไปยังพิพิธภัณฑสถาน หลังจากเข้าไปด้านในเพื่อเยี่ยมผู้เขียนพบกับภาพผู้คนที่ล้มตายจากสงคราม และภาพชาวบ้านกำลังวิ่งหนีระเบิด ผู้เขียนรู้สึกหดหู่ใจเป็นอย่างมาก และนึกถึงวิถีที่เคยได้ ทำให้ผู้อ่านรู้สึกคล้อยตามเห็นด้วยกับผู้เขียนและยังเข้าใจความรู้สึกของผู้เขียน นอกจากนี้ยังรู้สึกเห็นใจชาวเวียดนามที่เจ็บปวดจากสงคราม

8.3.5. กลอน

จากหนังสือเรื่องเวียดนามแผ่นดินหลังสงคราม ในความงาม และความหมาย ผู้เขียนแบ่งเป็นสามบทใหญ่โดยแบ่งตามภูมิภาคและเรียงตามลำดับเวลาที่ผู้เขียนได้เดินทางไป ในแต่ละภูมิภาคผู้เขียนมักจะเริ่มต้นด้วยการเขียนกลอนสั้น ๆ อธิบายภาพรวมของเมืองในภูมิภาคนั้น ๆ ที่ผู้เขียนเดินทางไป เช่น

มุยเน ทะเลทอง ทราบสองสี่
 เหนือประมง ท่วมวาริ พร้อมพลีให้
 เพื่อชาติ เพื่อแผ่นดิน ได้เกริกไกร
 ธารแดง ค้างเลือดไหล แด้มผืนดิน
 คาลัต แคนสงบ สุขสันติ
 น้ำค้างหยาด ดอกไม้ผลิ ไม่มีสิ้น
 ป่าสนงาม พลิวห่ม สายลมริน
 ไร่เพลงรบ เกื้อนทมิฬ การฆ่าฟัน
 ไช้ง่อน เคยช่อนเงื่อน เบื่อนการศึก
 ร่องรอย อุโมงค์ลึก บันทึกฝัน
 ที่ใด มีแรงกด มีแรงดัน
 หักคู่จัน กำแพงกัน พังทลาย

(ประชาคม ลุนาชัย 2557 : 105)

จากตัวอย่างผู้เขียนใช้กลอนเปิดในแต่ละบท นอกจากเพื่อความสวยงามของภาษาและ กลอนที่ผู้เขียนนำเสนอยังเป็นเหมือนเกริ่นนำสั้น ๆ เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในแต่ละเมืองว่าจะมีอะไรเกิดขึ้นบ้างหรือผู้เขียนรู้สึกอย่างไรเมื่อเดินทางไปยังเมืองนั้น ทำให้ผู้อ่านรู้สึกอยากติดตามเปิดเข้าไปอ่านเนื้อหาในบทนั้นว่าเกิดอะไรขึ้น อะไรทำให้ผู้เขียนรู้สึกอย่างนั้น

8.3.6. การใช้บทสนทนา

ผู้เขียนเรื่องเวียดนามแผ่นดินหลังสงคราม ในความงาม และความหมาย ใช้บทสนทนายาระหว่างตัวผู้เขียนเองกับผู้ร่วมเดินทาง หรือไกด์นำเที่ยว ทำให้ผู้อ่านรู้สึกมีส่วนร่วมกับการแสดงความคิดเห็นของผู้เขียน และรู้สึกเข้าใจอารมณ์ของผู้เขียนและคู่สนทนาได้มากขึ้น

“ พี่รู้ไหมว่าดอกอะไร ” “ คล้ายนางพญาเสือโคร่งแถวแม่ฮ่องสอน ” ผมว่า “ แต่ทำไมสีขาว ” “ เหมือนดอกเสี้ยวแถวจังหวัดน่าน ” หอมสาวคนที่ถามชี้มือ “ ดอกเสี้ยวนั่นๆ หนูว่า ” “ หนูว่าเหมือนซากุระญี่ปุ่น ” หอมสาวอีกคนแย้ง “ แต่ว่าไม่ค่อยสวย ” ผมไม่เคยไปญี่ปุ่นดอกซากุระผ่านตาแค่ในภาพถ่าย บางครั้งภาพถ่ายกับของจริงไม่เหมือนกันร้อยเปอร์เซ็นต์เพราะภาพจากกล้องมักถูกปรุงแต่งให้สวยงามเป็นธรรมชาติให้มาผมจึงไม่แน่ใจว่าดอกไม้ที่เห็นเป็นซากุระหรือไม่

(ประชาคม ลุนาชัย 2557 : 142)

จากตัวอย่างบทสนทนาของผู้เขียนกับเพื่อร่วมทาง ทำให้ผู้อ่านรู้สึกสงสัยและอยากหาคำตอบร่วมไปกับพวกเขา การใช้บทสนทนาเป็นอีกกลวิธีการเขียนที่สามารถทำให้ผู้อ่านรู้สึกสนใจ และเหมือนมีส่วนร่วมกับผู้เขียน ทำให้งานเขียนน่าติดตามต่อไป

หนังสือเรื่องซานอรรอยอดีต หากเปรียบเทียบกันด้านกลวิธีการเขียนกับเรื่องเวียดนามแผ่นดินหลังสงคราม ในความงามและความหมายแล้ว ผู้เขียนเรื่องซานอรรอยอดีตมีกลวิธีการเขียนแตกต่างกับเรื่องเวียดนามแผ่นดินหลังสงคราม ในความงามและความหมายอยู่มาก โดยเรื่องเวียดนามแผ่นดินหลังสงคราม ในความงามและความหมายเขียนเรียงลำดับจากสถานที่ที่ผู้เขียนเดินทางไป แต่เรื่องซานอรรอยอดีตผู้เขียนไม่ได้เดินทางไปต่างจังหวัดบ่อยนักเพราะต้องปฏิบัติหน้าที่ที่เมืองซานอรรอย โดยผู้เขียนเรื่องซานอรรอยอดีตมีกลวิธีการเขียน ดังนี้

8.3.7.เขียนแบบบันทึกประจำวัน

ผู้เขียนใช้วิธีการเขียนเรียงลำดับวันที่แบบบันทึกประจำวันจึงทำให้ผู้อ่านรู้สึกเหมือนกำลังติดตามชีวิตของตัวละครหนึ่งอยู่ ทำให้ผู้อ่านรู้สึกอยากติดตามพัฒนาการของตัวละครตัวนั้นว่าจะปรับตัวอย่างไรกับสถานการณ์ต่าง ๆ หนังสือเล่มนี้จึงน่าสนใจและรู้สึกอยากติดตาม เช่น

18 ตุลาคม 2545 ท่ามกลางความรู้สึกห้วงหาอาลัยนานปีการเครื่องบินของสายการบินไทยลำที่เขียนอักษรไทยบนส่วนหัวว่า “ จันทบุรี ” ก็พาผมบินลัดฟ้ามาจากเมืองไทยมุ่งสู่กรุงซานอรรอยของเวียดนามซึ่งการจากบ้านเกิดเมืองนอนไปเป็นแรมปีในคราวนี้ในรู้สึกของผมเต็มไปด้วยความหอมหวานและสับสนกับภาพข้างหน้าของชีวิตที่ยากจะคาดเดาได้

(ทัศนาวดี 2555 : 11)

19 พฤศจิกายน 2545 เช้าวันนี้บรรยากาศข้าง ๆ ที่พักของผมก็คักตั้งแต่ยังไม่ถึงเจ็ดโมงดีเนื่องจากว่าวันนี้เป็นวันทำพิธีฉลองวันครบของมหาวิทยาลัยโดยจัดในอาคารห้องสมุดชั้นล่างติดกับที่พักผมนี่เอง

(ทัศนาวดี 2555 : 121)

จากตัวอย่าง ผู้เขียนเขียนตั้งแต่วันแรกที่เดินทางมาเวียดนามที่เต็มไปด้วยความรู้สึกอาลัยอาวรณ์บ้านเกิด แต่เมื่อเวลาผ่านไปผู้เขียนเริ่มรู้สึกคุ้นชินและมีความสุขมากขึ้น การเห็นความเปลี่ยนแปลงของผู้เขียนเป็นกลวิธีที่ทำให้ผู้อ่านรู้สึกสนใจอยากติดตามพัฒนาการในแต่ละวันว่าจะเปลี่ยนแปลงอย่างไร

8.3.8.สอดแทรกข้อคิด

ผู้เขียนเรื่องซานอรรอยอดีต มีโอกาสได้ใกล้ชิดทำงานและใช้ชีวิตกับคนเวียดนามโดยตรง เมื่อได้เรียนรู้ข้อคิดจากชาวเวียดนาม ผู้เขียนจึงนำมาเสนอในเรื่อง ทำให้ผู้อ่านได้รู้สึใกล้ชิดกับชาวเวียดนามเช่นเดียวกับผู้เขียนเช่น

วิไลวรรณอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับความหมายของมืออาหารว่า มือเข้าเป็นมือของชาวนา มือเที่ยงเป็นมือของชนชั้นปกครอง ส่วนมือเย้นนั้นสำหรับคนร่ำรวยออกเที่ยวเตร่หาความสำราญ ฟังดูแล้วมีความหมายลึกซึ้งดีเหมือนกัน

(ทัศนาวดี 2555 : 49)

จากตัวอย่าง ผู้เขียนได้นำข้อคิดการใช้ชีวิตของคนเวียดนามที่นักเรียนบอกมาสอดแทรกเอาไว้ ทำให้ผู้อ่านเข้าใจวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของชาวเวียดนามมากขึ้น

8.3.9.เปรียบเทียบประเทศไทย

ผู้เขียนเรื่องฮานอยรอยอดีต ใช้การเปรียบเทียบกับสิ่งที่ไทยมีเหมือนกันทำให้ผู้อ่านสามารถจินตนาการตามได้ เช่น

ข้าวที่นี้เมล็ดไม่เรียวยาวเหมือนข้าวไทยมีหลายราคาตั้งแต่ กิโลกรัมละ 3,000 ค่ง ถึง 8,000 ค่ง ผมเลือกซื้อข้าวชนิดราคาปานกลางมา 10 กิโลกรัมกะว่าคงอยู่ได้กินเดือน

(ทัศนาวดี 2555 : 50)

จากตัวอย่างผู้เขียนเปรียบเทียบข้าวที่เวียดนามกับข้าวที่ไทยทำให้ผู้อ่านนึกภาพตามได้ง่าย และสามารถเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อ ทำให้งานเขียนน่าติดตาม

8.3.10.แทรกด้วยผลงานของนักเรียน

ผู้เขียนเรื่องฮานอยรอยอดีตไปฮานอยเพื่อปฏิบัติหน้าที่ครูสอนภาษาไทยให้กับนักเรียนชาวเวียดนาม ผู้เขียนมักจะสอดแทรกเรียงความของนักเรียนชาวเวียดนามที่ผู้เขียนคิดว่าเข้ากับสถานการณ์ที่พบเจอ หรือเห็นว่าเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับวัฒนธรรมที่น่าสนใจของประเทศเวียดนามมานำเสนอด้วย เช่น

คำนี้ดำรงมาหาที่ห้องเขานำงานมาให้ตรวจซึ่งเป็นที่พอใจของผมน้อยยิ่ง เพราะเขาพัฒนาขึ้นมากผมทราบจากเพื่อนร่วมชั้นว่าดำรงเรียนเก่งที่สุดในห้อง (ทั้ง ๆ ที่ทุกคนเรียนเก่งระดับสุดยอดทั้งนั้น) เรื่องที่เขาเขียนเป็นนิทานพื้นบ้านกล่าวถึงที่มาของขงว่าทำไมถึงชอบกัดคนเป็นเรื่องทำนองคติชาวบ้านที่น่าสนใจไม่น้อยเลยทีเดียว

ความกระหายชีวิต

เราทุกคนไม่ว่าใครก็ตามต่างก็เกลียดขงและมักจะรู้สึกรำคาญเมื่อได้ยินเสียงจากปากอันเล็กแหลมของพวกมัน ซึ่งโดยความจริงแล้วไม่ค่อยมีใครรู้ถึงเหตุผลว่าทำไมขงจึงชอบกัดต่อยเรา นักนิทานอยู่เรื่องหนึ่งของเวียดนามที่อธิบายว่าเหตุที่ขงกัดคนเรานั้นเกิดจากความรักของผู้ชายคนหนึ่ง ที่มีต่อภรรยาแสนสวยของเขา เรื่องมีอยู่ว่านานมาแล้วมีชายหนุ่มคนหนึ่งชื่อหงอกเดิมเขาแต่งงานกับนางเงินเหยียบ แม้ทั้งคู่จะมีฐานะยากจนแต่ต่างก็ขยันขันแข็งและอยู่ด้วยกันอย่างมีความอบอุ่นทุก ๆ วันผู้เป็นสามีจะออกไปทำงานในท้องทุ่งนานนอกจากนี้เขายังปลูกผลไม้ในสวนหลังบ้านส่วนภรรยาอยู่บ้านทอผ้าขายแต่ในส่วนลึกของจิตใจแล้วเงินเหยียบเป็นคนเกียจคร้านหล่อนไม่ค่อยพอใจกับความเป็นอยู่ที่ขัดสนนักอยากมีชีวิตที่สุขสบายกว่านี้ส่วนหงอกเดิมนั้นไม่รู้จักจิตใจแท้จริงของภรรยาเขารักภรรยาและขยันหมั่นเพียรทำงานเพื่อหารายได้มาเลี้ยงดูครอบครัวให้มีความสุข

เมื่ออ่านจบผมเอ่ยคำชมเด็กหนุ่มอย่างจริงใจบอกว่าเขียนเก่งมากภาษาก็ดีเหมือนนักเขียนมืออาชีพต่างขี้มอายุ
บอกว่าคุณครูชมเกินไปแล้วและถ้าจะดีก็เพราะคุณครูสอนดี

(ทัศนาวดี 2555 : 165-167)

จากตัวอย่างผู้เขียนได้ยกผลงานของนักเรียนคนหนึ่งมาให้ผู้อ่านได้อ่าน
นอกจากจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องเล่าตำนานของประเทศเวียดนามแล้ว ผู้อ่านยังได้เห็นถึงพัฒนาการ
ของนักเรียนที่ผู้เขียนสอนอีกด้วย ทำให้ผู้อ่านรู้สึกได้ติดตามพัฒนาการของเด็กนักเรียนที่ผู้เขียน
สอนอีกด้วย

9. ผลสรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาพบว่า ประเด็นศึกษาวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชาวเวียดนาม จากเรื่อง
เวียดนาม แผ่นดินหลังสงคราม ในความงาม และความหมายและเรื่องฮานอรอยอดีต โดยจาก
หนังสือทั้งสองเล่มสรุปได้ตรงกันว่า ชาวเวียดนามเป็นคนขยันทำมาหากิน ขยันเรียนหนังสือ อาจ
เป็นเพราะผ่านความยากลำบากจากสงครามมาชาวเวียดนามจึงต้องขยันทำงานมุ่งพัฒนาประเทศ
ไม่ให้อ้ากลับไปลำบากอีก นอกจากความขยันของชาวเวียดนามแล้วจากหนังสือทั้งสองเล่มยังให้
ข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมของประเทศเวียดนามที่น่าสนใจ อย่างการแต่งกายของนักเรียนเวียดนามที่
ผู้หญิงใส่ชุดอ่าวหญ้าย ผู้ชายใส่เสื้อเชิ้ตสีแดงเลือดหมู และยานพาหนะที่ชาวเวียดนามจำนวนมาก
ใช้คือ จักรยานยนต์ จากข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีชีวิตทำให้ผู้อ่านได้เรียนรู้วิถีชีวิตและ
วัฒนธรรมของประเทศเวียดนามจากการอ่านหนังสือทั้งสองเล่มนี้ และเข้าใจชาวเวียดนามมากขึ้น

จากประเด็นเรื่องความคิดเห็นของผู้เขียนจากเรื่องเวียดนามแผ่นดินหลังสงคราม ในความ
งาม และความหมาย และเรื่องฮานอรอยอดีตซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่มีผลต่อทัศนคติของผู้อ่านที่มีต่อ
เวียดนามที่อาจจะมองประเทศเวียดนามเปลี่ยนแปลงไปหลังจากที่อ่านหนังสือสองเล่มนี้ โดย
ผู้เขียนเรื่องเวียดนาม แผ่นดินหลังสงคราม ในความงามและความหมาย ผู้เขียนมักจะแสดง
ทัศนคติเข้าใจในการกระทำของคนเวียดนามไม่ถือโทษโกรธแม้จะถูกทำไม่ดีด้วย ซึ่งทัศนคติที่
ผู้เขียนแสดงส่งผลต่อผู้อ่านสามารถทำให้ผู้อ่านคล้อยตามและเปลี่ยนมุมมองที่มีต่อประเทศ
เวียดนามและชาวเวียดนามได้

จากประเด็นเรื่องกลวิธีการเขียนโดยกลวิธีการเขียนจากเรื่องเวียดนามแผ่นดินหลังสงคราม ใน
ความงาม และความหมาย และเรื่องฮานอรอยอดีต ผู้เขียนทั้งสองเรื่องใช้กลวิธีการเขียนที่แตกต่าง
กันอย่างชัดเจน โดยเรื่องฮานอรอยอดีตผู้เขียนเน้นการเขียนแบบบันทึกประจำวัน ใช้พัฒนาการ
ของผู้อ่านในเรื่องและภาษาที่เรียบง่ายทำให้ผู้อ่านรู้สึกอยากติดตาม ส่วนเรื่องเวียดนามแผ่นดินหลัง
สงคราม ในความงาม และความหมาย ผู้เขียนบอกเล่าเหตุการณ์ที่เจอขณะเดินทางท่องเที่ยวซึ่งส่วน
ใหญ่จะเป็นแง่มุมดีของประเทศเวียดนาม แล้วค่อยให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับภูมิหลังของประเทศ

เวียดนามทำให้ผู้อ่านเข้าใจความเป็นมาของประเทศเวียดนามและมองชาวเวียดนามในแง่ดีขึ้นและทำให้ผู้อ่านรู้สึกอยากติดตาม

จากประเด็นที่กล่าวมาหนังสือเรื่องเวียดนามแผ่นดินหลังสงคราม ในความงาม และความหมายและเรื่องฮานอยรอยอดีตเป็นวรรณกรรม ประเภทสารคดี ที่สะท้อนสภาพสังคม วัฒนธรรม และวิถีชีวิต ผ่านการแสดงทัศนคติและกลวิธีการเขียนของผู้เขียน วิจัยครั้งนี้ไม่ได้ศึกษา สภาพสังคมเวียดนามอย่างถี่ถ้วน ศึกษาเพียงสภาพสังคมไม่ได้ลงลึกไปถึงปัญหาของสังคม เวียดนามที่เกิดจากสภาพสังคม วัฒนธรรม และวิถีชีวิตดังกล่าว ข้อเสนอแนะประเด็นปัญหาที่เกิด จากสภาพสังคม วัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่เกิดขึ้นที่ประเทศเวียดนามที่เป็นผลมาจากสงคราม

บรรณานุกรม

หนังสือ

ทัศนาวดี. (2555). *ฮานอรรอยอดีต*. กรุงเทพฯ: กากะเย็บสำนักพิมพ์.

ธีรภาพ โลหิตกุล. (2538). *อินโดจีน ยุค Wind of Chang*. กรุงเทพฯ:ณ บ้านวรรณกรรม.

ประชาคม ลุนาชัย . (2557). *เวียดนามแผ่นดินหลังสงครามในความงามและความหมาย*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.

วิทย์ ศิวะศรียานนท์. (2531). *วรรณคดีและวรรณคดีวิจารณ์*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

บทความวิจัย

กันยารัตน์ ผ่องสุข. (2553). *เนื้อหาและกลวิธีทางภาษาในงานเขียนสารคดีท่องเที่ยวของ “นั้วกลม”*.

บทความวิจัยคณะอักษรศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชูศักดิ์ วิทยาภัก. (2542). *สังคมศาสตร์กับการศึกษาค้นชายขอบ*. บทความวิจัยคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พิเชษฐ คงโต. (2545). *แนวความคิดและภาพสะท้อนสังคมในเรื่องสั้นของประชาคม ลุนาชัย : การศึกษาวิเคราะห์*. บทความวิจัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

มณีรัตน์ อุดม. (2546). *วิเคราะห์สารคดีของชาติ เอี่ยมกระสินธุ์*. บทความวิจัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วรวรรณ ศรียาภย์. (2560). *อัตลักษณ์การสร้างสรรค์ตัวละครในวรรณกรรมเรื่องสั้นของทัศนาวดี โดยศึกษาในด้าน กลวิธีการนำเสนอ การสร้างตัวละครและแรงจูงใจในการแสดงบทบาทของตัวละคร*. บทความวิจัยมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สรดี ปรีชาปัญญากุล.(2551).*จดหมายเหตุรายวัน พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว: ต้นเค้าการเขียนสารคดีท่องเที่ยวยุคแรกของไทย*.บทความวิจัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อภิญา เสาวแก้ว. (2561). *การศึกษาภาพของคนเวียดนามในสังคมไทยในวรรณกรรมเรื่อง เกี่ยว บาวนาจอก*. บทความวิจัยคณะอักษรศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร

Moeller, David Juergen. (2557). **ทัศนคติของไทยเกี่ยวกับเวียดนามที่ปรากฏในงานเขียนเชิงท่องเที่ยวร่วมสมัย**. วิทยานิพนธ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Nguyen The Thuy Chau. (2558). **ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมที่สะท้อน จากการใช้คำเรียกบุคคลที่สามสำหรับผู้หญิงในนวนิยายเวียดนาม พ.ศ. 2473- พ.ศ. 2553**. วิทยานิพนธ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ศูนย์ข้อมูลข่าวสารอาเซียน กรมประชาสัมพันธ์. (2015). **ประวัติศาสตร์เวียดนาม**.

สืบค้นจาก [http:// www.asean thai.net/ewt_news.php?nid=4038&filename=index](http://www.asean thai.net/ewt_news.php?nid=4038&filename=index)

กรมศิลปากร.(ม.ป.ป). **รู้เรื่องวรรณกรรม**.

สืบค้นจาก <http://www.finearts.go.th/fad15/parameters/km/item/รู้เรื่องวรรณกรรม.html>